КАНАДІЙСЬКА МУЗА

Bozhyk, P.

Kanadiis'ka muza

о. П. Божик

Канадійська Муза

Мотто:
Співаймо про свою
Долю і недолю,
Робім так, щоб Україна
Мала волю.

З Печатні "Голосу Спасителя"
Йорктон, Саск.
— 1936 —

I

ПОЕЗІЇ ПАТРІОТИЧНОГО ЗМІСТУ

Слово до Читача

За порадою деяких моїх приятелів я рішився видати отсі мої поезії книжкою. Чи вони вдатні, я в те невходжу, бо поезія подібна до морської глибини, яку ніхто зміряти не може.

Поезія давна як світ і люди; її знали Египтяни, Вавилонці й инші старинні народи. Поезія тугу розгонила, коли писана була у веселім тоні і наводила смуток, як що писана була про сумні події.

В нас Українців поезія взагалі ліричної натури, а се тому, що наш нарід находиться шість сот літ в неволі під ріжними займанцями й переживав чимало злиднів і горя. Се відчувала душа наших поетів, а через се вони виливали ту біль на папір, який кричить о пімсту до неба.

Туга за Рідним Краєм і жаль за нашим народом, що карається вічно в неволі у власній хаті, на Рідній Землі, надихали і мої поезії жалем і смутком. Я хотів втечи від них, однак не міг, бо вони мене скоро здогоняли.

Канада, наша прибрана Вітчина, в якій ми рішилися зложити свої кістки, Богом обдарована богатою природою, гарним сходом і заходом сонця, прекрасними берегами рік і озер, не обнятою прерою, цвітами, горами та иншими мальовничими видами,

про неї я повинен був сказати богато в поезії. Однак я того не зробив. Це зроблять будучі наші поети, які не будуть відчувати туги за Рідним Краєм так сильно, як відчуваємо ми, що прибули сюда з Европи.

Моїм горячим бажанням було післати під українські стріхи отсі мої скромні поезії для вжитку широкої української суспільности. Вони придадуться не лише для приватного читання, але також для концертів на сцені, яка доволі убога в нові поетичні продукції. В деяких поезіях повторені ті самі гадки про нашу неволю і займанців, зроблено се для того, щоби читач добре зрозумів нашу недолю на чужині і домагався справедливости в гнобителів шляхом публичної опінії. Також повторені гадки про нашу традиційну незгоду для того, щоби наші загальні зусилля були спрямовані до одної мети. Хай будуть отсі поезії Богови на славу, а українському народові на користь.

Автор

Канада

Любимо щиро Канаду,
Нашу прибрану Вітчину,
А чи знаєте чому?
Тому, що вона вже наш край,
Боже, щастя її дай.

*** *** ***

Дай її обильні ласки,
У роскошах не обмежи,
Хай збіжжами ростуть лани,
Травами її долини.
Горожанам міць не уйми.

*** *** ***

Прапор несемо високо,
Над голови до хмар в гору.
За її долю і волю,
Умрем з ворогами в бою,
За честь її, і за свою.

*** *** ***

Цінимо її свободу,
І будемо все цінити,
Як довго будемо жити;
Тай Україну нашу,
Матірну землю любити.

Найбільший Скарб

Незабувай сину
Рідної Землі,
Навіть коли щастя
Маєш в чужині.

Як її забудеш,
Утратиш спокій,
За Рідну Вкраїну
Виступай у бій!

Як її забудеш,
Сином небудеш,
Кромі України
Скарбів не знайдеш.

Тож працюй для неї
І люби її,
Буде тобі легко
На души твоїй.

Нема більших скарбів
Як Рідна Земля.
Хиба Бог цінніиший
І душа твоя.

Незабувай сину
Рідної Землі,
Навіть коли щастя
Маєш в чужині.

Розлука з Хатою

Бувай здорова, рідна хатино,
Бувай здоровий, рідний кут,
Бо я до тебе більше неверну,
Їду далеко, в чужу путь.

Чи ти забудеш, мене хатино,
Де юні літа я прожив,
Де сни солодкі я у колисці
При рідній ненці милі снив?

Де чарувала мамина пісня,
Остаєсь колиска моя.
Бувай здорова, рідна хатино,
Я син твій, — дитина твоя.

Тебе хатино, я незабуду,
В далекім краю, в чужині.
Хоч нас розділять чужі простори,
Ти рідна будеш все мені.

Чи буду в злиднях, чи у достатках,
Все буду тебе кохати!
Кождої днини до тебе буду
На крилах вітру злітати.

В твоє віконце, загляне думка,
Як сонце буде сходити,
Темної нічки у чужім краю,
Я тебе буду все снити.

Бувай здорова, рідна хатино,
Щастя, мій Боже, мені дай.
Бо я з чужини назад не верну,
Їду далеко в чужий край.

Привіт Рідному Краєви

Витай Вкраїно, люба та мила,
Кличу до тебе з чужого краю.
Хоч богато літ, як я в чужині,
Однак я тебе незабуваю.

Нас розділило широке море,
В мене спомини щирі о тобі,
А так горячі, вогнем палають,
А вони згаснуть хиба у гробі.

Рідні могили і рідні ниви,
Мене так вяжуть тісно з собою,
Будь все могуча Вкраїно моя!
Нехай-жеж Господь буде з тобою.

Бо ми немало терпіли горя,
Прапору свого в діл нехилили
Й тепер не хилім! Рідний мій Краю
Хоч нас простори так розділили.

Хай в нас надія цвите мов рожа,
В лучшу будучність, границь немає
Прийми привіт мій Рідний мій Краю,
Що дня до тебе думка злітає.

Колись а Тепер

Колись Україно, ти була могутня,
Та на хресті тебе розпяли.
Ти летіла далеко, високо,
На жаль крила тобі обтяли.

Голосну і велику ти славу мала,
Дунай був твій і Чорне Море!
Діти твої були на цісарських тронах,
За Москвою був твій край, поле.

Звузили вороги тобі землю твою,
Тай ту в руки свої забрали, —
Забрали Кавказ, Крим, Дніпро і Карпати,
У кайдани тебе скували.

Пірви кайдани, та хрест скидай із себе,
Бо доки його меш носити?
Відбери і Дунай і Москву від зайдів,
Щоб по давньому тобі жити.

Піднімися у леті в гору високо,
І порозбивай чорні хмари.
Колись Грек і Болгарин тремтів від тебе,
Рви, розкидай чужі кайдани.

Сонечко для тебе ще мусить світити,
Як колись в давнині бувало,
Позбирай усі землі свої докупи,
Щоби і пяди непропало.

Нічні Думи

Світ сумерком уповився,
Спить солодким сном земля.
Місяць хмарою закрився,
Лиш підморгує зоря.

Сплять солодко усі люде,
Тільки один я в журбі;
Все думаю доки буде
Рідний нарід у тюрмі?

Шість сот літ як ми в неволі,
Шість сот літ! Уже би час,
Нетерпіти гнет і болі.
Щоб настав у нас гаразд.

Тоді будем вільні люде,
Передумав я те все,
Коли провід один буде,
Що усіх нас обійме.

Один провід голосити,
Доки жити я буду,—
А як вільно будем жити,
Тоді уже я засну.

Зрив

Довго, довго ми терпіли,
Та терпіння вже не стало,
Бо де лише ми дивились
Всюди волі бракувало.

Степи наші потоптала
Чужа орда, чужі коні,
Ми так жили мов би слуги,
Усе були на припоні.

Журився Львів, журивсь Київ,
Сумувало Чорне море,
Дніпро піну став точити, —
Почорніли геть діброви.

Ми вхопили в руки зброю,
Як царизми повпадали,
Гнали зайдів з України,
Собі волю добували.

Не здобули? Ще здобудем!
Бо де межі, щоб до волі,
Не летіли ми орлами,
Щоб не битись в чистім полі?

Нам лиш тіло закували,
Душі не скують ніколи,
Ще прийде час, ми зірвемось
І не будемо в неволі.

Поляглим

Слава поляглим за Україну,
За Рідну Землю свою,
За жовто-синий, що положили
Буйну голову в бою.

Нехай їх імя буде на віки
Святе у наших серцях,
Посіймо цвіти, дорогі браття,
На їх могилах в степах.

А Тебе просим, Отче всесвіта,
Царство небесне їм дай,
А тих, що край наш собі заняли
По справедливості вкарай.

Ми нехотіли землі чужої,
А боронили свій дім,
Займанці ішли в цілях рабунку,
Несли неволю нам всім.

Руйнували нам міста і села,
Все майно брали собі,
Вінчай стрілецькі могили Боже,
А за це хвала Тобі.

Ворогам України

Чого сичите шакалі?
Україну ви розпяли,
В ярмо впрягли її дітей,
А майно собі забрали.

Щей кажете, що ви люди,
Та совісти в вас немає,
Що ви кати, узурпати,
Цілий світ це уже знає.

Немаєте кати серця,
Слабих гните у долину,
Ніби правди бороните,
А розпяли Україну.

Незагинем, Бог поможе,
Діждатися тої днини,
Із хреста ми ще зійдемо,
Наженем вас з України.

Ліґа Націй

Україно, Рідна Ненько,
Україно мила,
Скажи, чому ти Вкраїно
Така нещаслива?

Чи тя турки знівечили,
Чи татари збили,
Чи монголи тебе краю
В війні побідили?

Може Дніпро на порогах
Нехоче шуміти,
Може тебе відцурались
Твої рідні діти.

Не татари мене збили,
А ляхи й москвини,
Лани мої собі взяли
Також і Румуни.

Ліґа Націй мене, діти,
Також розпинає,
І чужими кордонами
Тіло моє крає.

Та не довго, діти мої,
Не довго так буде.
Розпадуться чужі ярма
Будем вільні люди.

Ще скажимо сильне слово,
Що ми теж на світі,
Лише спори занехайте,
Жийте в згоді діти.

І подайте собі руки,
Ви-ж одна родина,
Тоді буду я вільною,
Ваш край, Україна.

Думи мої, Думи
(Взоровано на Шевченка).

Думи мої, думи,
Біда мені з вами,
Ви мене обняли
Зимними руками.
День і ніч думаю,
Що з вами зробити,
Де би вас подіти,
Щоби без вас жити.

Думи мої, думи,
Йдіть собі на поле,
Звільніть мене, думи,
Бо через вас горе.
Ідіть собі, думи,
В дубину, в тополі,
У чужі країни
Там, де степи голі.
Там будете, думи,
Грати свої ролі,
Там пустар безмежний
Там місця доволі.

Невбивайте думки
У волю святую,
Неруйнуйте мою,
Рідну вітчину,
Не топіть у сльозах
Мій нарід великий,
Не паліть на волю
Надію святу.

Засвітить нам сонце,
Воля засіяє,
Ми ще відітхнемо
Як люди вільні,
Мусяться сповнити
Наші святі мрії,
Мусять ся сповнити
Надії святі.

Ідіть собі думи
Між вороги наші,
Хай вони журяться
І пють гіркі чаші.
Бо ми вже їх пили,
Пора вже не пити,
Пора вже нам, думи,
На свободі жити.

Ідіть собі думи
На сусідські трони,
Ми будемо раді
Вдаримо поклони.
Задзвонимо в дзвони
На вашу дорогу,
За те, що вас збулись
Помолимось Богу.
Піднесемо руки,
До хмар, що над нами,
Як воля в нас буде,
Будемо панами.
А вас споминати
З погордою будем,
Що ви кари-гідні
Того незабудем.
Перекажем дітям,
Щоби про вас знали,
Щоби вас далеко
Щодня обминали.

Ой, неволе, лиха доле....

Ой неволе, лиха доле,
Неволе, неволе,
Гнетеш мене, а я ору
Каменисте поле.

А сіяти на нім буду,
Жовті-сині цвіти,
Скажу, щоб їх поливали
Українські діти.

Скажу, щоб їх поливали
Щиро говорили,
Скажу, щоби вороженьків
З Вкраїни гонили.

Гоніть діти з України,
Ворогів шаблями,
Нехай пливе з них червона
У море ріками.

Ой бо досить для нас муки,
Чужої неволі,
Досить чужим панувати
На нашому полі.

Досить чужим панувати,
Край наш рабувати,
Досить Неньку Україну
На хрест розпинати.

Віє вітер по Вкраїні,
Гне тирсу на полі,
Всі народи мають волю,
Ми не маєм волі.

Та ми тую тирсу, діти,
Мусимо скосити,
Та ми нашу Україну
Мусимо звільнити.

Патріотка.

Горе мені, горе,
Нещаслива доле,
Виору я кіньми
Каменисте поле.

Виору я кіньми,
Кіньми заволочу,
Дрібними сльозами
Тверду груду змочу.

На ріллі посію,
Жито і пшеницю,
Дай Боже рік добрий
На мою землицю.

Бо я бідна вдова,
Тяжко мені жити,
Мій муж за Вкраїну
У війні забитий;

Бо я бідна вдова
Маю дрібні діти,
Яби їх хотіла
Гарними видіти.

Щоби як їх батько
Мали таку силу,
Щоби воювали
За Русь-Україну.

Бо досить нам муки,
Чужої неволі,
Зайди нас катують
На рідному полі.

В нашій рідній хаті
Недають нам жити,
Беруть наших синів
До війська служити.

І податки наші
Собі забирають,
Коли недаємо
За те нас карають.

Стоять дві могили,
За селом на поли,
У них спочивають
Вдовині соколи.

У неділлю рано
Прийшла до них мати,
Заломила руки
І стала казати:

Сини мої рідні
В нас волі немає,
Нас мучать займанці,
Кров із нас стікає.

На війні вас вбито,
Як вашого тата,
Не можем позбутись
Займанця і ката.

Піду по Вкраїні,
Буду голосити,
Щоби йшли всі разом
Зайдів вигонити.

Скажу кождій жінці,
Так учити сина,
Щоб була вільною
Наша Україна.

Ще Засвітить Сонце

Ще засвітить сонце,
У наше віконце,
Буде вільна Україна!
Бо зірвуться люди,
Усі наші всюди,
Скличе до зриву руїна.

Ще задзвонять дзвони,
Зберуться загони,
Шпалір сильний ме стояти,
Покинем роздори.
Бо через них спори,
Одна рука ме виправляти.

Піднесуться руки,
В нас на чужі дуки,
Упаде займанця сила,
Він нас незлякає,
Що нас повбиває,
Незастрашить нас могила.

Тому він нас тисне,
Робить те навмисне,
Щоби кнутом нас злякати,
Ми нестрашимося,
Богом клинемося,
Що будемо волю мати.

Москва розпадеться,
Варшава здрігнеться,
А Букарешт здеревіє,
Здивується Прага,
Що у нас відвага,
А воленька нас загріє.

Лиш всі наші люди,
Тримаймося всюди,
Побіда буде занами,
Про себе подбаймо,
Собі помагаймо,
Побіди будем панами.

Хотяй тепер лихо,
Несидімо тихо,
Над собою все працюймо,
Вчімся згідно жити,
Рідний край любити,
В хатах кріпости будуймо.

Заповідь

Молися сину за Україну,
За наше щастя, долю,
Щоби Вкраїна, Мати єдина
Як другі мала волю.

Бо всі народи воленьку мають,
Лиш ми її немаєм,
Вже шість сот років як нас чужинці
У неволі тримають.

Всі наші замки пішли в руїни,
Пусто в нашій стодолі,
З голоду пухнуть вкраїнські діти,
Обдерті, бідні, голі.

Всюда могили по нашім краю,
Кричать пімсти до неба,
Тяжку неволю з рідної хати
Вигнати сину треба.

Молися сину за Україну,
І працюй безустанку,
Якби пірвати чужі кайдани
Думай над тим до ранку.

Нехай же хата твоя убога,
Стане сильна твердиння,
Хай стають під стяг, хто жиє в хаті,
Навіть і господиння.

Молися сину за Україну.
Давай раду в потребі,
За її долю, за її волю
Моли і Бога в небі.

Плугатор

Я убогим народився,
Убогим не буду,
Випряжу коні я до плуга,
Орати степ буду.

Тай богатим тоді стану
На всю Україну,
Погодую всіх убогих,
Всю свою родину.

На степови скалів много,
Буду їх всувати,
І найменших братів моїх,
Буду научати.

Щоби знали як орати,
Як у згоді жити,
Щоби знали Україні
Все життя служити.

Чого батьки недіпняли,
Діпнуть діти, внуки,
Мають за межі прогнати,
Чужі зайди, дуки.

Уставайте, брати рано,
Сонце вже сіяє,
Степ розлогий, плуг залізний,
На всіх вас чекає.

Не марнуйте ні хвилини,
Бо по що чекати,
Коли праці так бажає
Україна мати.

Як зародить степ розлогий,
Буде що косити,
Як займанців проженемо,
Будем вільно жити.

Жовто-синий Прапор

Має знамя України
Від Кавказу до Карпат,
Та розкажи Українцям,
Хто наш ворог, а хто брат.

А ми тобі заспіваєм,
По всіх селах і містах,
Аж почує Чорне Море
У широких берегах.

І піднесе в гору филі,
Батько Дніпро зашумить,
Лиш маяє жовто-синий
Тобі пісня гомонить.

І все буде гомоніти
По українських хатах,
Так ми довго Українці
Доки хрести на церквах.

Станьмо разом грудь при груди
Під прапором нам не сум,
Під прапором наша сила
А ворогам нашим глум.

Батьки стяг наш шанували,
Гордились ним гетьмани.
І ми під ним заспіваймо,
Нехай чують вороги.

Потомкам

Від вас потомки грядучі
Чекаємо служби,
Що ви край наш визволите
З неволі і нужди.

Що ви будете сильними,
Буде в вас відвага,
Що займанців проженете,
Утече ватага.

Буде то щаслива днина,
Коли ви прийдете,
Бо ви одним зором наші
Всі кривди піймете.

Тепер незгода панує,
В нас серед народу,
Ви усунете ненависть
Впровадите згоду.

Ви пізнаєте дослівно,
Лихо у роздорі,
Що Вкраїна через роздор
Стогне у неволі.

Приходіть же як най скорійше,
Побажані діти,
Та посійте там де терня,
Барвінок і цвіти.

Нехай цвіти розцвитають,
Потішають люди,
При вас потомки грядучі
Краще всім нам буде.

Побажання

Україно, Рідна Ненько,
Тебе споминаю,
Тобі щастя, добробуту
В Канаді бажаю.

Щоби лиха ти немала,
У достатках була,
Святу волю у ворога
Для себе здобула.

Щоби лани твої Ненько,
Обильно родили,
Твої школи, установи
Розвивались, цвили.

Тобі щиро те бажаю
І буду бажати,
Твої злидні у Канаді
Буду відчувати.

Слава Кавказу, Карпатам,
Шуміть наші ріки,
Слава усім Українцям
На віки, на віки.

Чужий Нарід Гарний....

Чужий нарід гарний,
Бо я його знаю,
Та наш найгарнійший
На се доказ маю:
В праці витривалий,
Здібний до науки,
Веселий, відважний
І мистець до штуки.
До того і рідний,
Серцем тее чую,
Тому я для нього
Все життя працюю.

Чув я чужі пісні,
Краси у них много,
Але наші пісні
То щось чарівного;
Коли при колисці
Мати заспіває,
То так мило, любо,
Аж серце ся крає.
Пісня переносить
Мене десь на поле,
Тоді забуваю
І злидні і горе.

Знаю чужі мови,
Вони без догани,
Дзвенять мило, звучно
Неначе органи.
Але наша мова,
Понад усі мови,
Така вона люба
Як в маю діброви:
Нею все розкажу,
Що на серці маю,
Нею і заплачу,
Нею заспіваю.

Письмо в Рідний Край

Ой сяду я та напишу в Рідний Край,
Іди листе, іди листе невбавляй,
Через гори, іди листе і поля,
Через ліси, іди листе і моря.

А як прийдеш в рідне село, роздивись
В чужі руки мій листочку невпадись,
Нехай тебе рідний батько читає,
Хай про мене рідна ненька узнає.

Як я жию у Канаді за морем,
Чи прибитий я журбою, чи горем,
Чи у щасттю і здоровлю буваю,
Чи додому вернутися гадаю.

Я на тебе, мій листочку чекаю,
Як повернеш, а я тебе спитаю:
Як мається рідний батько і мати,
Ой чи хотять вони мене видати?

Ой хочемо, тебе синку, видати,
Без тебе нам буде тяжко вмерати.
Доки мама жиє синку, брат і я,
Тебе, синку, визираємо що дня.
Та із тої доріженьки у полю,
Де впослідне ми пращались з тобою.

Спомини

Край де я родився
В памяти мені,
Хоча літа довгі
Я у чужині.

Тямлю сад вишневий
І церкву святу,
Тямлю рідну школу
І хату стару.

Тямлю дзвінка голос,
Як до школи звав,
Тямлю, як я мамі
В праці помагав.

У памяти моїй,
Річенька в селі,
Млин на ній, хлюпочеть
В хрустальній воді.

Тямлю і доріжку,
Що вполе вела,
І як ненька в вечір
Куделю пряла.

Голос соловія
Я ще незабув,
І сиву зазульку
І дністровий шум.

Тямлю, як у вечір
Місячко зійшов,
На село поглянув
За хмару зайшов.

Як верби хилились,
В яру до води,
Як гарненько цвили
Вишневі сади.

Все те памятаю,
Все миле мені,
Нераз на чужині
Бачу те у сні.

Українська Пісня

Пісне наша чародійна,
Гомони світами,
Піднесися понад хмари
З сивими вірлами.

Засядь пісне коло стола
У царських палатах,
Здивуй пісне всіх вельможів
У шовкових шатах.

Роскажи їм, що ти наша,
Українська зроду,
Заспівай їм і вертайся
До свого народу.

Бистрим летом мов зазулька,
Лети по Вкраїні,
Розкажи нам, що ти була
Далеко в чужині.

Що ти була, та співала,
Славу нам робила,
А про кривди українські
Усім говорила.

А ви браття Українці,
Пісню полюбіте,
І брат брата чистим серцем,
Щиро обніміте.

І не лише обніміте,
А разом працюйте,
Україну із кайданів
Розкуйте, розкуйте.

Рідний Край

Полечу я в Україну,
Відвідати там родину,
Хочу тамки привитати,
Старенького батька й мати.
Тягнуть мене туда бори,
Рідне село, пишне поле.

Мене мати там вродила,
Цілувала і пестила,
У колисці колисала
І так мене научала:
Як виростеш, рідний сину,
Люби нашу Україну,
Люби й мене, твою мати.
Доки будеш умерати.

Немов орлом домів летів,
У рідному садочку сів.
Небуло вже батька й мати
Я не міг село пізнати.
Війна його сплюндрувала
І богато зруйнувала.

Мила мені вся родина,
Пошарпана Україна.
Я за неї буду дбати
Всім, чим зможу помагати.

Всі кривди Богови розкажу

Бандурнику, голубчику,
Заграй на бандуру, —
Розвесели моє серце,
Возьми мою тугу.

Бо та туга ялить душу,
На силї впадаю,
Я за братів у Канаді
Тяжку грижу маю.

Бо незнаю чи задержать,
Те, що ненька вчила,
Чи буде їм у Канаді
Україна мила.

Чи задержать рідну пісню,
Минувшину нашу,
І чи випють за Вкраїну
Болю повну чашу.

Як я умру, на могилу
Прийди заспівати,
А я Господа попрошу
Братам помагати.

Щоб не впали в страшнім бою,
А здобули волю,
Бо терпимо вже віками
Нема кінця горю.

Усі кривди Йому скажу,
Маю що казати!
Бо я виджу як мучиться
Україна мати.

Грай дідусю на могилі,
Щоби всі почули,
Щоб в Канаді Україну
Брати не забули.

Заповіт

Доля мені присудила
У Канаді жити,
Однак хочу в Буковині
По смерти спочити.

Там би мені щебетали
В садах соловії,
Там би мені закували
Зазулі сивії.

Карпати би зашуміли
Понад Буковину,
Сказалиби: "Тут лежить той,
Що любив Вкраїну."

Я слухавби тую мову,
Солодкі сни снивби,
І безкінця за Вкраїну
Господа моливби.

Я глядівби із могили,
До синього неба,
Я просивби у Господа
Того, що нам треба.

А нам треба згоди, волі,
Науки, просвіти,
Коли батьки їх немали,
Хай їх мають діти.

Під вишнями я спочивби,
Близько Дністра того,
Де впадає Чорний потік
З полудня до нього.

Вечір вРіднім Селі

Сонечко сідає,
Вечір наступає,
На вершині гори
Сонце догарає.

Дністер у долині
Острів обливає,
Селянин із поля
До дому вертає.

Сумерк налягає
Онут (*) огортає,
То тут, то там в хаті
Каганчик згасає.

(*) Село в заставнецькім повіті.

Гаміру нечути,
Лиш потік шепоче
У Дністер пливучи,
Млин на нім ґуркоче.

І село заснуло.
А ніч, як те море,
Потонуло в думах
Рідне наше поле.

Місячко піднявся
На сході горою,
Кинув бліде світло,
Селом, долиною.

Солодко і любо,
Люде в селі спали,
Лише соловії
В садах щебетали.

Як би були в мене крила....

Як би були в мене крила,
Летівби за море,
Щоби ще раз побачити
Там Карпатські гори.

Щоби звити в Чорногорі
Гніздо на вершині,
Послухати, як клекоче
Черемош в долині.

Послухати, як заграє
Гуцул в полонині,
А соловій защебече,
В гаю на калині.

Напивбися води в Пруті,
Що скалами скаче,
Побачивби, чи дівчина
За мною ще плаче.

Не плач мила, чорноброва,
Бо ти в Буковині,
Я не плачу, хоч я жию
Далеко в чужині.

І плакати негадаю,
Хай що хоче буде!
Переможу свої злидні,
І якось то буде.

Ой як тяжко на дні моря,
Камінь досягнути,
Ой так тяжко в Буковину
Без крил полинути.

І що з того має?

Україно, Рідна Ненько
Мій родимий краю,
Тяжко мені на серденьку
Що тебе кидаю.
Покидаю тебе краю

З біди та неволі
Лучшої йду у Канаді
Пошукати долі.
І з розпукою пращаю
Рідну неньку, тата,
І з сльозами покидаю
Рідненького брата.

Ой у полі могилонька
Далеко синіє,
Пішов Іван до Канади
Тілько за ним мріє.
Не вертає він до дому,
До Рідного Краю,
Хотя його рідних братів
Ворог пригнітає.

Віє вітер понад Дністер,
Віє, повіває,
Україна у буйною
Цікаво питає.
Про те мову розпочали,
Що діти кидають,
Із чужини в Україну
Назад невертають.
Живють собі за морями
В далекому краю
А вона їх годувала
І що з того має?

Іван собі у Канаді
Грошей заробляє,

А батьківська його хата
Мохом поростає.
Помер його батько й мати
У похилій хаті
І даремно його ждали
Старі сиротята.

Родина

Найблизша на світі
Кождому родина
Яку розділяє
Лиш смерть і могила.
Яка жиє дружно,
Блискість почуває,
У нещастю спільно
Собі помагає.

Є люди на світі,
Які много знають
Однак до родини
Почуття не мають;
Є люди на світі
Приємні та гарні
Для свої родини
Не є благодарні.
Є люди на світі,
Шатами сіяють
Мають серце в грудях
Та душі немають.

Той душі немає,
Хто своїх не знає.
На свою родину
З горда поглядає.

Через те, що бідна,
Що в лахміттю ходить,
Що у власнім домі
Все чвари заводить;
Що пяна, та проста,
Нездарна і бідна
Без ума, без фаху
Пошани негідна:
Що дика, мов в степу,
Що світа не знає,
Де піде, явиться
Її висьмівають:
Кепкують, плюгавлять,
Сміяться із неі,
Що без етикети,
Без світла, ідеї.

Але зачекайте,
Не річ в цьому пане,
Миле та блискуче
Люблять і погани.
І дикун полюбить,
Як є що любити,
Як має з ким свої
Думки поділити.
Але люби тую

Ти родину свою,
Котра нетакою,
Щоб бути з тобою.
Тоді можна тебе
Великим назвати
Як з бідним, обдертим
Зумієш брататись.
З бідним побратайся
Хоч він наче дикий —
То твоя родина
Наш нарід великий.
Із ним побратайся,
Полюби сердечно,
Все працюй для нього,
Щоб жив він безпечно.
Із ним побратайся,
Подай йому руку,
Скрізь борони його,
Дай йому науку.

Кому я Співаю

Я нехочу тим співати,
Що їм сміється доля,
Але я тим заспіваю,
Що гнете неволя.

Бо їм тяжко у неволі
Свій вік коротати,
В свої хаті, в свої правді
Кайдани двигати.

А такими є на світі
Лише наші люди,
Хотя мають край богатий
А бідують всюди.

Чужі край їх зрабували,
В добрі їх гуляють,
На них роблять брати мої
В голоді конають.

Брати любі, брати милі,
Співайте зі мною
І подаймо собі руки
У визвольнім бою.

Тому, що враз нетримаєм,
То волі немаєм,
В свої хаті, в свої правді
Кайдани двигаєм.

І будемо їх двигати,
Доки будем жити,
Як невміємо всі разом,
Займанців гонити.

Таку пісню заспіваймо,
Щоб Вкраіна встала,
Від Карпат аж до Кавказу,
Щоби волю мала.

На Добраніч

На добраніч, усім на ніч,
Байдужні йдіть спати,
А ви пильні на хвилину
Прошу позістати.

Заспіваєм, порадимся,
Що маєм робити,
Щоби позбутись займанців
І свобідно жити.

Батьки наші краще жили,
Більш любови мали,
Щирим серцем, теплим словом
Скрізь себе витали.

І ми себе повитаймо
Теплими словами,
Хай несеться наша пісня
Понад байраками.

Ой прилети зазуленько
До нас з України,
Та скажи нам у Канаді
Чи там ще руїни.

Чи Москвини увільнили
Рідну Україну,
Чи оставили Румуни
Також Буковину.

Чи вже земля Галицькая
Святу волю має,
І чи прапор жовто-синий
Місто Львів вінчає

А зазулька прилетіла
Тай заголосила,
У неволі, мої діти
Україна мила.

А я прийшла до Канади
Вам те говорити,
Що мусите всі як один
Свій край боронити.

Хоч жиєте у чужині,
Поміч йому дайте,
І шпаліром як один муж
Всі разом ставайте.

Тоді ворог зрозуміє,
Що в вас страшна сила,
Всі до бою, за честь свою
Встане Україна.

На чужині

Гиля, гиля білі гуси,
З берега на воду,
Сумно мені у Канаді,
Що немаю роду.

Брати мої, брати милі,
Три вас як соколи,
Ой чому ви неприйдете
До мене ніколи?

Не жалуйте мого хліба,
Щоб вас погостити,
Ані часу дорогого
З вами говорити.

Сестри мої, сестри рідні,
Три вас мов орлиці,
Ой приходіть ви до мене
У зимні мясниці.

Бо по Різдві часу много,
Є час говорити,
Моя душа засмучена,
Прийдіть звеселити.

Ой маю я майна много,
Та що мені з того,
Коли жию задалеко
Від народу свого.

Полетівби в Україну,
Там, де Чорне Море,
Розказавби братам моїм
Свій смуток і горе.

Та не можу полетіти
Бо крилець не маю,
Лиш думками йду до тебе
Дорогий мій краю.

На Могилі Незнаного Жовніра

Ой брате наш, рідний брате,
Ой брате наш брате!
Ми прийшли тут до могили
Тобі поклін дати.

Бо ти поляг за Вкраїну,
З ворогами в бою,
Ти хотів, щоб Україна
Мала святу волю;

Ти хотів, щоб до Вкраїнців
Вернулось їх поле,
Тебе, брате незабудем
Ніколи, ніколи!

Все будемо приходити
До твої могили,
І будемо говорити
Защо тебе вбили.

Віє вітер із Варшави,
Зимном протягає,
А на стрілецьку могилу
Ворон прилітає.

Сів він на хрест відпочати,
Жалібно озвався,
І на крилах буйним вітром
У степи подався.

Полетів він по Вкраїні
Думку голосити,
Як матері своїх синів
Повинні учити:

Щоб не в корчмі, у шинкарки,
Горілоньку пили,
Але брали кріс у руки
І край боронили.

Зайшло сонце за діброву,
Вечір наступає,
Вже шість сот літ Україна
Воленьки немає.

А займанці з того раді
Свою думку мріють,
На стрілецьких могилоньках
Пшениченьку сіють.

Годуються нашим хлібом
Москва ї Варшава,
Нам осталася неволя,
Сором і неслава.

Ой могило, могилонько
Тобі клинемося,
Що від Москви і Варшави
Ми ще звільнимося.

Ще будемо вільні люди,
Як другі на світі,
Ще помолимось на волі
Ми, і наші діти.

Три листи

Україно моя мила,
Мій веселий краю,
Нераз тебе у Канаді
Щиро споминаю;

Нераз тебе споминаю,
Гіренько заплачу,
Тихесенько, у кутику,
Щоб ніхто не бачив.

Полетівби я до тебе,
Колиб я мав крила,
Там, де Днїстер і Карпати
І родина мила.

Послухавби тої пісні,
Що синий Прут грає,
Послухавби соловія,
Що в саду співає.

Та не можу полетіти,
Бо крилець не маю,
Лиш про тебе, моя Ненько
У листах читаю.

Один каже, що на тебе
Ворогів йде сила,
Другий каже, що тобі вже
Воля засвітила.

Третий пише, що ти знова
Попала в неволю,
Ой яка то сумна вістка,
Много у ній болю.

Не упадай у надії
Україно рідна,
Ще прийде час, що ти будеш
Від зайдів свобідна.

Ми з Канади допоможем
Тобі волю мати,
Ой будемо ще на волі,
Голосно співати.

Рідне Село

Село під горою,
В садочках стоїть,
Під селом лукою,
Річенька біжить.

Понад річку лози,
Круті береги,
Пасуть вівці, кози,
Попід городи.

Вівчар на сопілці,
Чарує село,
Дівча при млинівці,
Слухає його.

День і ніч гуркоче
Млин на тій ріці,
Колесо хлюпоче
В хрустальній воді.

З під стріхи сміються
Стіни білих хат,
Виногради вються
Тичинням під ряд.

Серед села школа
І церква стоять,
На церкві куполи
До сонця блистять.

Родина там моя
Щасливо жиє,
Город, нива своя,
Всього статком є.

Люблю село моє
Хоч я в чужині,
Нераз його бачу
У солодкім сні.

Весна

Нещебуть у Канаді
Соловій, зазуля,
Хоч в Канаді гаїв много
І прерій і поля.

Там на славній Україні
В садочках співають,
І хрещеним нашим людям
Весну сповіщають.

Прилітайте до Канади
Артисти небесні,
Бо ми також хотілиби
Чути ваші пісні.

І тут сніги топились,
Ліси зеленіють,
А фармері, господарі
Пшениченьку сіють.

Прилітайте, заспівайте,
Духом нас зєднайте,
Розкидані наші сили
Разом позбирайте.

Та роскажіть Канадійцям,
Що ми також люди,
Просіть-же їх, щоб ставали
За нами усюди.

Бо ми нарід невільничий,
Щоб нам поміч дали,
Щоби в нашій обороні
Хоч слівце сказали.

Повій вітре....

Повій вітре з України,
Від Чорного Моря,
Принеси нам милу вістку
Чи там уже воля.

Чи прапор наш жовто-синий
Маяє, маяє,
Чи Рідний Край у поступі
До сонця зміряє.

Ой нема там, браття волі,
Вітер промовляє,
Бо Вкраїну хижа Москва
В кайданах тримає.

Та не лише хижа Москва
Але і Варшава,
І Румуни з Букарешту
І Ческая Прага.

Повій вітре з України
По Канаді всюди,
Та погоди розсварені
Українські люди.

Бо ми разом не тримаєм,
То сили немаєм,
Із Канади Україні
Нич непомагаєм.

Поучи нас, буйний вітре,
Рідний Край любити,
Серед чужих його славу
В гору підносити.

Бо хто край свій на чужині
Піднести незнає,
Той на себе лиш погорду
Від чужих стягає.

Ой тому то, буйний вітре,
Учи наші люди,
Коли себе зрозумієм,
То сила в нас буде.

Ми.

Непогибнем ми,
Вкраїнські сини,
Хотяй кругом нас
Люті вороги.

Хотяй нас гнетуть,
Ми таки живем,
Як льви у дебрях,
Боремось, не мрем.

Наша пісня дзвенить,
Дзвеніти буде,
Наша ідея,
Нас разом збире.

Жовто-синий стяг
Маяти буде,
Невипустим з рук
Хоч воріг нам рве.

Стіймо у бою,
Твердо мов скала,
А тоді буде
Вкраїна вільна.

II

ПОЕЗІЇ ПОБУТОВОГО ЗМІСТУ

Канадійський Вечір

За лісом сонце догорає,
Чути, як поїзд пахкотить;
Із комина дим вибухає,
Вечірня зіронька горить.

З прерій товар домів вертає,
Дзвіночок на шиї дзвенить,
Перед воротами лягає,
Окуром на нього чадить.

Сумерк обійстя покриває,
Вітер над хатою шумить,
Потік зарінком гуляє,
Ритмічно камінням журить.

Коло хати сторож дрімає,
Місяць на небі багрить,
Світлом сумерк розганяє,
Фармерські будинки сріблить.

Дика курка "кігі" співає,
Єтара верба хату тінить,
Мати дітий в ліжко вкладає
І на сон їх благословить.

Водопад Ніяґара

Шумить, бренить водопад,
Гуки, звуки чути,
Наче гамір, наче спів,
Чути якісь нути.

Однаковий шум гуде,
Бренкіт без перерви,
Ніби злоститься вода,
Показує нерви.

Невтомимий рев та крик,
Мов світ зїсти хоче,
Рве собою береги,
Біжить і хлюпоче.

Із розгоном скалу бє,
Злосний до безтями,
Постійно наче кипить,
Кидає краплями.

Коли вслухатися в шум,
Думка напливає,
Чому й куда та вода
Вічно утікає?

Після Дощу

Дощ перестав, небо чисте,
Сонце жарко пригріває,
Фармар з плугом йде на фарму
І в борозду закидає.

Кожда цвітка усьміхнулась,
Поклін сонцеві складає,
Легкий вітер по долині
Росу з цвітів обтрясає.

Всі працюють до утоми,
Подорожний йде в дорогу,
Доли й гори звеселились,
Шлють молитву за дощ Богу.

Торжественно на овиді,
Мріють тайну думку бори,
В гаях чути птичок співи
Немов ангельські хори.

Ароматний запах всюди,
Рука Божа над фармами,
Летить орел понад прери,
В скельні гори перед нами.

Вперед!

Сорок літ минуло у Новому Краю,
Вже почату скибу до кінця тягнім,
Всуваймо каміння, що спиняє плуга,
І світ здубуваймо, у перед ідім!

Канада велика, а є що орати,
Всі разом до праці у Краю Новім,
На бік перешкоди, що нас зупиняють,
Один фронт і гадку, Вкраїнці творім.

Бо нам нелицює чинити роздори,
Незгодою, браття, незбудуєм нич,
Миж одна родина, — усі за одною,
Ось таке хай буде у нас гасло, - клич.

Даром не сиділи, шмат ліса зорали,
Вже маєм здобутки у наших руках,
Але їх за мало! Чом більше немати,
Є що здобувати в широких степах.

Мов орли взносімся до кращої долі,
Невільно нам в леті звільняти розгін,
Вперед, вперед друзя! Лиш ті мають успіх,
Що кождий день орють, все новий загін.

Розбудуймо хату у Новому Краю,
Тверді підвалини під неї вложім,
Нехай стоїть сильно, мов скеля на морі
Вперед Українці до цілн ідім.

Канадийський Прапор і Українці

У Канаді добре жити,
Тут широка воля!
Не одному із Европи
Усміхнулась доля.

Та ще нераз усміхнеться,
Бо тут майна много,
Канадійці добрі люди,
Жичливі до того.

Під прапором канадійським
Із трома хрестами,
Всі народи, що тут жиють
Чуються братами.

І наш нарід, рідний сину
Нехайся братає,
Під прапором канадийським
Нехай процвітає.

Під прапором канадийським
Можна ґаздувати,
Взяти фарму, чи промислом
Майно здобувати.

Не балачкою будуймо
Заморську Вкраїну,
Але майном і розумом
Дорогий мій сину.

Фармар

За рікою горб,
Малий ліс росте,
Під горбом фармар
З ріднею живе.

А пишеться він
Микола Каргут,
Трийцять і пять літ
Він фармує тут.

Він зайшов сюда
Із Прикарпаття,
Має він майно
І одно дитя.

Канаду він так
Щиро полюбив,
За її долю
На війні ся бив.

Нешуміть ліси
Як вітру нема,
Ой неговорім
В Канаді біда.

Канада, — то край,
Де нема біди,
Де усі мають
Доволі їди.

Тут много землі,
Широкі ліси,
І сіна досить
Лиш іди коси.

Блюбері збирай,
І риби лапай,
Малини, гриби
Руками згортай.

Чоловік і Жінка

У неділлю рано
Задзвонили дзвони,
А було їх чути
На чотири гони.

Коли дзвони грали,
Марійка ридала,
У Канаду мужа
Свого виряжала.

Як ідеш в Канаду,
Іди не вбавляйся,
Зароби там гроші,
Домів повертайся.

Бо нас лише двоє,
Ні тата ні мати,
Що для тебе буду
Дома визирати.

Минуло пять років
Муж неповертає;
Покинув Марійку
Кавалєра грає.

Також відцурався
І віри святої,
Вже не признається
І до церкви свої.

А його Марійка,
Про тєє не знає,
За свого Івана
Все думку думає.

Що Іван поверне,
Поможе центами,
Мило заговорить
Рідними словами.

Іван бурлакує,
Покинув все своє
А Марійка вірить,
Що їх було двоє;

Що їх було двоє
Мов голубів пара,
А так розійшлися
Немов чорна хмара.

Бездольний

Ой возьму я, пане брате,
Капелюх із лави,
Та піду я в світ далеко
Пошукаю слави.
Не піду я у Карпати,
Не піду на доли,
Бо в Карпатах ліс великий
Та високі гори.

Пішов Іван до Канади,
Соколом полинув,
Рідну хату батька й маму
Сиротами кинув.
Пише листи аж із "Б." "С." (*)
До рідного тата,
Що робите, як жиєте,
Ви і рідна мати?
Я тут роблю під землею,
Грошей заробляю,
Вас рідненьких, щирих серцем
Що дня споминаю.

Як минуло років штири,
Пятий наступає,
Тоді Іван з долярами
Домів повертає.
Розвинули господарку,
Накупили поля,
А лихо з них засміялось,

(*) Британська Колюмбія

Нещаслива доля.
Лише було ґаздувати,
Лише було жити,
Прийшли ляхи, взяли сина
До війська служити.
Та займили геть далеко,
Других людей бити,
Прийшла вістка, що син в бою
Ґранітом убитий.

Заплакали старі разом,
Що втратили сина,
А був для них щирий, добрий,
Послушна дитина.
Заплакали сиротята,
Ні сестри, ні брата,
Нема сина, а валиться
Стара, рідна хата.

Лист до Мами

Ой піду я понад річку
У зелений гай,
По Канаді розглянуся
Вона чужий край.

Ой возьму я білий папір,
Золоте перце,
Та напишу до мамуні
Хоч одно слівце.

Запитаю як живеться
Мамуньці мої,
Бо в Канаді мені сумно,
Що нема її.

Вітер віє, сонце гріє,
Мріє бір і гай,
Хоч Канада така гарна
Мені сумний край.

Бо нема тут мої неньки,
Лиш люди чужі,
А через се мені сумно
В далекій землі.

Але я собі пораджу,
Весела буду,
Заспіваю, пожартую,
Розжену тугу.

Господар.

Коли хочеш вільним бути,
Добре роздивися,
Кидай місто, йди на фарму,
З землею здружися.

Бо хто землю свою має,
Має свою хату,
Він чується незалежним
Се істина, брате.

В кого фарма, в того сіно,
Є коні, корови.
А пшениці, вівса, жита,
Повнії комори.

Бо у місті невільництво,
В фабриці робити,
Труби слухать, дими дихать,
І басам коритись.

Кожда праця, чесна, добра,
Кожда щось вартує,
Та найліпша, земля мати,
Бо усіх годує.

Коломийка Фармерська

Приїхав я до Канади,
Коли — вже незнаю,
Вертатися в Україну
Назад не гадаю.

Ой бо я там, пане брате
Тяжко наробився,
А в Канаді сів на фарму
Майна доробився.

Знав я ціпом молотити,
Сапою сапати,
У Канаді я навчився
Машини справляти.

Як жниварка попсується,
Я дам її раду,
Все, що треба посправляю
Та йду на леваду.

Пущу її у пшеницю
Та жну, що аж диво,
Лежать снопи скрізь за мною
Аж любо та мило.

Гей же хлопці, соколята,
Думкою літайте,
Беріть фарму, і ґаздуйте,
І світ здобувайте.

Як будемо землю мати,
Добре ґаздувати,
То зможемо скрізь на певно
Впливи свої мати.

Чого батьки на гомстедах (*)
Не могли діпняти,
Того сини усі разом
Мусять доконати.

(*) Дарована земля.

Коломийка Фармерська

Ой фармару, господару,
Фармару небоже,
Як не впаде дощ у маю
Нич ти непоможе.

Годуй коні скілько хочеш,
Остри ніж у плузі,
То небуде пшениченьки
Ані сіна в лузі.

Коли хочеш, щоби було,
Що жати, косити,
Ой, то мусиш Пана Бога
За дощик просити.

Зародиться пшениченька,
Сіно будеш мати, —
Будеш мати сам що їсти
І другим продати.

Ой до луга доріженька,
До луга, до луга,
Нема нічо дорощого
На світі від плуга.

Бо плуг оре на пшеничку,
Оре і на жито,
Як би не плуг і борона
Неможнаби жити.

Не булоби що снідати,
Обіду й вечері,
Відчулиби в місті голод
Найбільші учені.

Ой тому то господарі,
Працюйте, працюйте,
Самі їжде паски білі
І других годуйте.

Та гуляйте коломийки,
Як батьки гуляли,
І за грою до підлоги
Темпо вибивали.

Невдячний Син.

Ой мала вдова одного сина,
Був він у неї уся родина,
Його любила, його плекала
Та лиш про сина думку думала,
Що син поможе, як стара буде,
Що син матіньки чей незабуде.

Як син малим був, слухав її ради,
Як виріс, пішов він до Канади.
Матінька з дому, як виряжала,
І такі слова йому казала:
"Іди синочку, не забавляйся,
Зароби грошей, домів вертайся,
Рушників натчу, невістку знайду,
При тобі синку в старости пімру."

Проминув рочок, не йде синочок,
Минув і другий, не йде син любий.

Старенька мати його чекає,
За його щастя Бога благає,
Щоби Бог поміг діждати сина,
Бо він у неї одна дитина.
А син з Канади, необізветься,
Мамі за сином серденько рветься.

Ой там під гаєм, сокіл літає,
Синок в Канаді анґлійця грає.
За рідну неньку, синок недбає,
Все, що заробить, то прогуляє.
Відцуравсь хати, в котрій вродився,
Відцуравсь церкви в котрій хрестився
Уже сміється з хреста святого,
Непризнається до роду свого.
А рідна ненька тоє незнає,
Кождої днини сина чекає.

Два Робітники.

Ой стояли, розмовляли
Рано у неділлю,
Недовго ми тут будемо
Милий мій Андрію.

Бо робота вже кінчиться,
Будова дороги,
Ой будемо знов числити
Насипом пороги.

Ой підемо долинами,
Підемо горою,
І будемо боротися
З лихом і журбою.

Мусим лихо побороти,
Тут чужа країна,
Ой немато, як Рідний Край,
Рідна Україна.

Та лишенько з нею брате,
Займанці нам взяли,
А нас немов недолюдів
В Канаду нагнали.

Збудували ми в Канаді,
Дороги і мости,
І як треба то поїдем
В Україну в гості.

Не підемо в Україну,
Пити і гуляти,
Але підем Україні
Волю здобути.

Оре Іан Фарму.

Оре Іван фарму
Попід ліс сосновий,
Один волик сивий
А другий червоний.

Як дотягнув скибу
По кінець обори,
Вийшла донька з хати
"Татуню в нас горе.

Умирають мама
Під грудьми злапало,
Сама я не знаю
Чо-м так ся їм стало."

Сунуть небом хмари,
То білі, то сиві,
Іван дав тримати
Воли Катерині.

Сам побіг до хати,
Жінку ратувати,
Але що немічний
Він може почати.

Сусіди далеко
І не наші люди,
Лікар жиє в місті
На сорок миль буде.

Марія померла,
Вибіг Іван з хати,
Щоби про смерть жінки
Донечці сказати.

Забрехав пес сумно,
Коло його доні,
Вбили Катерину
Воли на загоні.

Іван із розпуки,
Заридав тяженько:
Канадо, Канадо,
Як в тобі гіренько.

Яка ти богата,
Повно добра всюди,
Одначе у тобі·
Жиють тяжко люди.

Ворон і Робітник

Ой Канадо, Новий Краю,
Канадо, Канадо,
Як у тобі тяжко жити,
Тяжко та нерадо:
Та гей, та гей, тяжко та нерадо.

Як весело у Канаді
Мені може бути,
Коли свою жінку й діти
Не можу забути:
Та гей, та гей, неможу забути.

Летить ворон з чужих сторон
Та по над загати,
Ой хочу я ворононьку
Щось тобі сказати:
Та гей, та гей, щось тобі сказати.

Ой полети ворононьку
На рідну Вкраїну,
Побачиш там мої діти
І мою дружину:
Та гей, та гей і мою дружину.

Ой та скажи моїй жінці
Що мені тяженько,
Що за нею й діточками
Болить мя серденько:
Та гей, та гей, болить мя серденько

Скажи також що в Канаді
Роботи немаю,
Хоч за нею, що дня пильно
Усюди шукаю:
Та гей, та гей, усюди шукаю.

Ой знайду я ще роботу,
Гроші буду мати,
Ще поверну у Рідний Край
Буду ґаздувати:
Та гей, та гей, буду ґаздувати

В Колюмбійських Горах

Шумить, гудить ліс сосновий
В Колюмбійських горах,
Журить річка в кітловині
Між скалами в долах;

Журить, біжить та хлюпоче,
Скалами в долину,
А я стаю коло річки
Мрію про Вкраїну.

А на шпилі, вижче хмари
Орел гніздо виє,
Він незнає, що серденько
Моє тужить, ниє.

Ой ти орле, царю птахів,
Гірських шпилів пане,
Скажи мені, чи згояться
Мого серця рани.

Скажи, коли перестане
Серденько тужити,
Бо у горах на роботі
Тяжко мені жити.

Хотяй гори такі гарні,
Та що мені з того!
Коли тутки чужі люде,
Нікого рідного.

Ані слова, ані пісні
Рідної не чую,
Тільки що дня із чужими
Тяженько працюю.

Нераз зітхну я тяженько
І спімну родину,
Та полину я думками
В рідну Україну.

Та попрошу Пана Бога,
Щоб поміг робити,
Щоби я міг на чужині
Грошей заробити;

Щоби я міг повернути
Назад в Україну
Там, де Дністер беріг миє,
Бачити родину.

Самітний Батько.

Продав поле вРіднім Краю,
Приїхав в Канаду,
Узяв фарму, доробився
І дав собі раду.

Маю поле, маю коні,
Маю і корови,
Робив тяжко, та недаром
Бо повні комори.

Та лишенько, добрі люди,
Діти відцурались,
Покинули мене й матір
Десь у світ забрались;

Відцурались мови, віри,
Старих нас забули,
Перенялись чужиною,
Домів невернули.

Пощо було в Ріднім Краю
Майно продавати,
Пощо було до Канади
З дітьми вандрувати.

Я в Канаді доробився
Та утратив діти —
Поверніться діти мої,
Сумний-же мій світе.

Сестрі з Чужини.

Сестро моя одинока
В Рідній Україні,
Поклін тобі посилаю,
З далека, з чужини;

Поклін тобі посилаю,
З далекого краю,
Бо ти рідна, тому тебе
Я незабуваю.

Прийми поклін, моя сестро
В нашій рідній хаті,
Ми обоє, сестро моя
Бідні, небогаті.

Незавидна моя доля
Та іще до того,
Немаю тут у Канаді
Нікого рідного.

Лиш ти рідна. Та далеко,
Море межи нами,
Летить думка все до тебе
Буйними степами.

А я тую думку сестро
Спиняти небуду,
Тебе сестро у Канаді ,
По вік незабуду.

Ти далеко. А чужина
Могилу готує,
За Рідний Край душа плаче
Ніхто їй нечує.

І нечує, і незнає,
Чуюсь сиротою,
Я прибитий сестро моя
Смутком і тугою.

Ось так мені у Канаді,
Ти сестро незнаєш,
Навіть мене в своїх листах
Про се неспитаєш.

Ізгой.

Тисне мороз, заверуха,
Сліди замітає,
Мете метіль чистим полем
І снігом шпурляє.
Стоїть хата в Манітобі,
Соломяна стріха,
То нашого імігранта
Одинока втіха.
Засипало хату снігом,
Вікна заліпило
А потічок кінець фарми
Весь ледом покрило.
Сонце в хмарах потонуло,
Вихор скаженіє,
Іван Бурак у Канаді
Про Рідний Край мріє:
Про хатину, що покинув,
На Рідній Вкраїні,
Мусів іти до Канади
І жити в чужині.
Бо Рідний Край, Україну
Вороги заняли,
Взяли його хату, поле
Його в світ нагнали.

Вітер віє скаженіє,
Реве, вє, та дує,
Заметелі одна в одну
Снігові будує.

Від хатини до керниці
Сліди замітає,
Іван Бурак в стайні волів
Своїх доглядає.
Кинув сіна за драбину
"Алеж зима пане!
Україно, Україно
Взяли тя погани.
Ото зима у Канаді—
Далі Іван каже,
"На тих прерах навіть ворон
В зимі не покаже-сь.
Полетів він у теплий край,
Зиму зимувати,
А як весна завитає
Буде він вертати.
Знов поверне в Манітобу.
На широке поле,
В Україну я неверну
Ніколи, ніколи.
Бо займанець непускає
Мене в мою хату,
Ворон вільніший від мене
Це істина брате!

Віє вітер, заверуха,
Свище, скаженіє,
Іван Бурак у Канаді
Про Рідний Край мріє.

III

ПОЕЗІЇ РЕЛІҐІЙНОГО ЗМІСТУ

Слово

Як маю співати
І якої пісні,
Щоби Бог мене почув?
За наш нарід,
Щоб сильний був
І щоби волю
Свою здобув?

Слово

Як не може бути
Тіло без душі,
То як може бути
Нація без Бога.
Де її пристань, дорога,
Якою має іти,
Щоби до цілі дійти?

Ісус Кличе

Прийдіть до Мене усі втомлені,
Бо ваші стони Мні добре чути,
Я прийшов тому з неба на землю,
Щоби до Себе вас пригорнути.

Тернистий шлях я сповнив чесно,
Бичований був до каплі крови,
Усе се для вас! Дорогі мої,
Прийти до Мене, будьте готови.

А Я до Себе усіх пригорну,
Хочби гріхів мав, як звізд на небі,
Я все готовий вам помагати
Прийдіть до Мене, в кождій потребі!

В святім Кивоті. Я спочиваю,
У кождій Церкві, що дня, що ночи,
І як сирота Я вас чекаю,
Відкрию серце для всіх, хто хоче.

В Евхаристії, Я є все цілий!
Тут Моя воля, Кров, Моє Тіло!
Жийте в науці, яку Я дав вам
І все приходіть до Мене сміло.

Думки про Бога Творця.

Коли погляну кругом довкола,
В мене повстає ось така гадка:
Хто створив землю, небо і цвіти?
То Господь створив Вкраїнські діти.

А там заграва бє блеском сонця,
Коли прощає сонце вселенну,
Хто створив все те, що видно всюди?
То Господь створив вкраїнські люди.

Коли зачую шуміння бору,
Як шепчуть трави, лози та цвіти,
Тоді побожність мя огортає,
А в моїм серцю Бог пробуває.

А в ночи місяць і ясні зорі,
Простерте небо мов скатерть всюди,
Дивлюся кругом на гори й ріки,
І кажу: Слава Богу на віки.

Бо Його слово світ сотворило,
Бог Батько всього, що видно всюди,
Він наша скеля, наша опора,
Хвалімож усі Господа Бога.

Молитва

Предвічний Отче, Батьку всесвіта,
До Тебе в гору очи підносим,
Надіє наша, ми Тебе просим:
Чувай над нами, спасий від злого,
Бо ми немічні, у нас убого.

Небеса славу Тобі голосять,
А ми Маєстат Твій зневажаєм
І часто Тебе ми ображаєм.
Прости нам прости і дай нам поміч,
Відніми від нас всю нашу неміч.

Долини, гори, ріки і море,
Скали і дебри і зорі в небі,
Всі цвіти, трави, птиці і пущі
Краще Тя славлять, як ми немічні!

Коли хто Тебе знати нехоче,
Або хто Тобі неслужить щиро,
І за тих Тебе просимо мило:
Силою душі, що в нашій груди
Просимо Тебе за усі люди.

Молитва

До Тебе Творче руки підносим,
Допоможи нам сердечно просим,
Щоби ми Тебе могли пізнати
І імя Твоє скрізь величати.

Бо многі Тебе Творче незнають,
До инших богів руки здоймають,
Вірять в мамону, в шати, роскоші,
Понад всьо ставлять приману, гроші.

Щоб мати гроші, війни справляють
Мов воду людську кров проливають.
Нашу Вкраїну сильні забрали
І святу правду геть потоптали.

Батьки в зневірі, діти горою,
А за неправду стають до бою, —
Неправда сидить покінець стола
А правда стоїть коло порога.

Стільки терпіння син Твій Єдиний
Потерпів за нас ще від Дитини,
Усьо стоптали невірні люди
А від нас Тобі хай слава буде.

Допоможи нам тревати в віри,
І щоб сповнились всі наші мрії,
Діпняти небо, всі його блага,
Хай Тобі буде від всіх нас слава.

Пісня

Не співай душе пісню мамоні,
Хоч вона тобі блескуча, мила,
Співай Богови врочисто, ніжно,
Бо Господь тобі життя і сила.

Пощо кланятись тобі мамоні,
Всі скарби світа здібні, щоб гнити,
Ти підеш душе, до Отця світа,
На Його лоні будеш там жити.

Всі скарби світа тілько дочасні,
Не співай скарбам пісню похвальну!
Усі роскоші, шати, брилянти,
Усе те разом є погребальне.

Тільки небеса, то річ безцінна,
Нехай тут буде хрестна дорога,
Хоч ми пімремо, то будем жити,
І в тілі нашім побачим Бога.

Дві Мамі.

Чи ти знаєш брате,
Що в тебе дві Мамі,
Перша, що тебе породила,
Друга як лелія, або як рожа,
При небеснім троні
То Матінка Божа.

Коли ляжеш спати,
Чи у тяжкій праці,
Не забувай на Них, мій брате!
Не звертай з дороги на роздорожа,
А полюбить тебе
Матінонька Божа.

Твоїй першій Мамі
Літа почислені,
Вона на сім світі дочасна!
За неї молися, як ідеш до ложа, —
Вічна твоя Мати
То Матінка Божа.

Клячи перед Нею,
Бий часто поклони,
Тревога перейде мимо,
Про ті обі Мамі учи дітей своїх,
Зажнеш на землі
І в небі щасливо.

Мати Божа, Мати Раю

Мати Божа, Мати раю,
За Вкраїну Тя благаю,
Поможи нам, о Маріє,
Ти Українська Надіє.

Бо ми воленьки немаєм,
Хоч щиро її бажаєм,
Проси за нас Христа Спаса,
Щоб Вкраїна була наша.

Не мож дальше в ярмі бути,
І зносити чужі кнути,
Дай терпіння, в лютім горю,
Поможи нам мати волю.

Небо диво вповідає,
Сонце світить, промінь має,
Зайди сонце нам закрили,
Ми віками сльози лили.

Досить сльози проливати,
Дай нам поміч Божа Мати,
Виборотп свою волю,
Щоби мати кращу долю.

Пречиста Діво!

Пречиста Діво, Мати Ісуса,
У небесних палатах,
Допоможи нам бути по смерти,
У небесних кімнатах.

На землі вічна боротьба всюди,
Земля гріхів долина;
Проси Пречиста для всіх нас ласки
У Твого Вічного Сина.

Небеса славу оповідають,
Про велич руки Бога,
А до утрати щастя за гробом
Скрізь широка дорога.

Ми нехотіли-б ходити нею,
Волим шляхи тернисті,
Лиш, щоби наші від гніву серця
До смерти були чисті.

Поглянь ласкавим оком, Пречиста,
Світ в гріхах потопає,
Щоби помочи всім нашим ближним
Мало хто про се дбає.

Любови мало в людий до ближних,
Поможи всім нам Мати!
Щоб ми Ісуса могли по смерти
В небесах оглядати.

На поміч Твою, ми уповаєм,
Бо Ти найблизше Сина!
Допоможи нам Пречиста Діво,
Щоб встала Україна.

Радуйся Маріє

(Взоровано на Федьковича)

Пречиста Діва, то Надія наша,
Отам удовиця пригортає сина,
Бо забрала батька смерть неумолима.
Без хати, під тином, скулились обоє.
Жалко їм за батьком а серденько мліє,
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

Вона таких знає, бо була убога,
Знає, як то тяжко убогому бути.
Удовиця мужа не може забути,
Сирота хлопчина руки протягає.
Тяжко їм на серцю, хоч сонечко гріє.
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

Як днина минула, нічка наступила,
З комнинів дими в небо ся підносять,
Сирітка з вдовою плачуть, голосять.
Всі їх відступили, бо вони убогі.
Стало їм холодно, вітер зимний віє,
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

В Назареті Діва з Ісусом як жила,
Біду там зазнала, як вбога родина.
Вдова пригортає до грудей так сина,
А там у діброві вночи хтось голосить,
Місяць із зорями тускле світло сіє,
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

Ніхто так не знає, сих сиротів горе,
Лиш Пречиста Діва заступниця Мати!
Тільки Вона таким вміє помагати.
Богатий, бездітний забрав вдову й сина,
У нього їм добре, їх серце радіє,
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

Коли хто Матінку Божу зневажає,
Такого ледащо Господь Бог карає,
Нехай на се кождий добре памятає!
Хто є у нас такий, нехай блуди справить,
Пречистої Діви ласка всіх огріє,
Пречиста Діво, Радуйся Маріє!

Церква.

Стоїть храм Ісуса,
Хрести на куполах,
У промінням сонця,
Блестять у просторах.

Високо до неба
Рамена підносять,
Наче Пана Бога
За Вкраїнців просять.

Мов кажуть: "О Боже,
Прости їх провини,
Дай їм поміч з неба,
Дай їм в праці сили.

Бо так дуже сили
Українцям треба,
Поможи дістатись
Їм також до неба."

Хто церкву за Мати
Нехоче признати,
Тому Бог не батько,
Пречиста не Мати.

Христос Воскресе Батьківщині

Христос Воскресе, голосять дзвони,
Тебе Вкраїно щиро витаєм!
Ми незабули тебе в чужині
І злидні твої всі добре знаєм.

Витаєм тебе з сторін далеких,
Через широке, бурливе море,
І ти воскреснеш, Вкраїно наша,
Зацвитеш як мак на добрім полі.

Христос Воскресе, змучена Мати,
Не впадай в леті до воскресення,
Як живий Господь, як вода в морі,
Так ти діждешся свого спасення.

Христос піднявся третий день з гробу
Дішняв по смерти своєї слави,
Ти незагинеш Вкраїно наша,
Ще позбудешся зайдів навали.

Христос Воскресе, всі обнімімся,
На Україні і в Новім Краю,
Семю створімо сильну, велику,
Христос Воскресе, усіх витаю.

Христос Воскрес

Христос Воскрес третий день із гробу,
Хто з Ним до борби стане?
На руках, ногах цвяхами зриті
Сіяють Його рани.

В розліт розбіглось вороже військо,
Христос вірних витає!
Заколихалось Русалим місто,
Ціла земля співає.

Ми також браття, співаймо нині
Бо Спаситель із нами,
Нехай та пісня Назареєви
Лучить нас з небесами.

Витай Сіоне, Церкво Христова,
Спасительови слава,
Вставай Вкраїно тугою бита,
Впаде ворожа лава.

Будіться спячі, глухі почуйте,
Слабодухи кріпіться,
Для нас Великдень, символ побіди,
Незнаючі учіться.

Воскресший Христос до життя кличе,
Летіть на крилах надії!
Вперед, вперед усі за одного,
Сповняться наші мрії.

Голос Спасителя

То не вітер буйний віє,
Не ненька ридає,
То-то голос Спасителя
Всіх людей скликає.

Ой кличе Він всіх до себе,
"Ходіть сюда люди!
Лікар Я ваш одинокий
Змию гріхів бруди."

Стоїть прера необнята,
Широка Канада,
Спішать люди у храм Божий,
Бо Він їх розрада.

Спішать також Українці,
Себе з ран лічити,
А глибокі у них рани,
Хотять без них жити.

Ісус до них промовляє,
"Алеж ви зранені!
Беріть Мене за Лікаря,
Будете згоєні.

Для вас небо необняте,
Мусите це знати,
Як будете все зі Мною,
Всьо будете мати."

Неділя

Вдарили дзвони, далеко чути,
Мов орґани заграли,
Нині неділя, нині день Божий,
Щоби всі люди знали.

Щоби всі знали, в церкву спішили,
Неділя день великий!
Просити ласки в Божого Сина,
У Ісуса Владики.

Заграли дзвони, далеко чути,
Сонечко уже встало,
Долини й гори, залотим блеском,
Празнично осіяло.

Спішім до церкви, се обовязок
Кождого христіянина,
У святій церкві Христа витаймо,
Неділя Його днина.

Коли зложимо вже навхрест руки,
Що будемо казати?
Як ми доптали Христа Завіти,
Як ме Христос питати?

Колядка

У Вефлеємі, дуже раненько,
Ще сонце несходило,
Вже звїзда ясна, вже звізда ясна
Пастушків побудила.

Глянули в небо, тай ся злякали,
Ой що се має бути?
"Небійтесь" каже ангел настирям,
"Спасені будуть люде.

Ідіть до стайні, що там в долині,
Що пусткою світила,
Бо там Пречиста, бо там Пречиста
Спасителя повила."

Прийшли до стайні, бачать Ісуса,
Вже забули тревогу,
Почули пісню, ангельських хорів,
"Слава во вишних Богу."

Пречиста Діва голубить Сина,
До грудей пригортає,
А старий Йосиф, царів персидських
Від Ісуса витає.

Приняв від царів, смирну і злото,
Що принесли Малому,
Царі вклонились Нарожденному
І вернулись до дому.

В Єрусалимі, Ірод лукавий
Малого налякався,
Вбити Ісуса, вбити Ісуса,
В своїм серцю заклявся.

Та ангел Божий у сні твердому,
Йосифа поучає,
Йди до Єгипту, йди до Єгипту,
Хай Ісус підростає.

Ми любі браття, Різдвом Христовим,
Всі разом веселімся,
Нарожденному у Вефлеємі
Низенько поклонімся.

Щоби дав щастя і многі літа,
Усім нам проживати,
А по смерти з Ним, а по смерти з Ним
У царстві пробувати.

Колядка

Радуйтеся люде,
Христос народився,
В Вефлеємі у вертепі,
В ясла положився.

Заспівали пісню,
Херувими з неба,
Втікай Йосифе з Ісусом
Бо втікати треба.

Втікай до Єгипту,
Ірод уже знає,
Що Ісусик народився
Вже за Ним шукає.

Хоче він убити,
Невинне Дитятко,
Нежурися, бо подорож
Піде Тобі гладко.

Зложилась Пречиста
На осла малого,
Ісусика пригорнула
До серденька свого.

Як були в дорозі
Стали ночувати,
Там ангели прилетіли
Христа пильнувати.

Перебули нічку,
В степу на облозі,
Як лиш зірка засвітила
Були вже в дорозі.

І ми господару
Також у дорозі,
Ми прийшли вам заспівати
Колядку о Бозі.

Щоби прийшло щастя
До вашої хати,
Просимо вас на добру ціль
Коляду нам дати.

Жийте многі літа.
І ваша родина,
Дай нам Боже, щоби була
Вільна Україна.

Найбільший Мученик

Ісус на хресті — піт кровавий,
З чола Христового збігав,
За рід людський, за рід лукавий
Христос молитви шептав.

І вогонь святого зітхання,
На лиці в Нього виступав,
Муки за всіх людей спасення,
Христос на Себе збирав.

Товпа кругом Христа стояла,
І вся усьміхнена була,
Доброго слова несказала
Про Божественного Христа.

Дика радість товпу впивала,
Немов зробила святу річ,
Що Ісуса на хрест розпняла,
Не йдучи Йому на зустріч.

На хресті теж Вкраїна наша,
Ліга мовчить, — ганебна річ,
Випита нами до дна чаша,
Ліга катам йде на зустріч.

Цвіти

Цвіти любі, цвіти милі,
Позвольте вас запитати,
Звідки у вас така ніжність,
Такі взори, аромати?

В кого ви ту красу взяли,
Ті запахи, що аж диво,
Хто вас гарно так змережав,
Що ви убрані так мило?

"Недивуйтесь, — відказали,
—Нехай кождий теє знає,
Краса наша, то не наша,
Нас так Господь одіває.

Росою нас Бог вмиває,
Легким вітром нас колише,
Сонечком нас огріває
І взори нам свої пише."

Де згода в Родині

Де згода в родині
Де спокій, любов,
Де член поділитись
Достатком готов
З членами родини,
Ось там щастя є!
У такій родині
Сам Господь жиє.

Де згода в родині,
Там мир і спокій,
У такій родині
Щастя і розвій.
Бо де любов, там Бог,
Так Христос учить,
І таку родину
Бог благословить.

Де мати в пошані
І батько старий,
Докорів незнають
Від своїх дітий;
Де діти і чужих
Шанують людей,
Сам Бог благословить
Отаких дітей.

Де праця щоденна,
Чистота душі,
Де члени на поміч
Всі спішать собі,
Де повна покора
І мисли одні,
Сам Бог пробуває
У такій сімї.

Де згода в родині,
Спільне почуття,
Щасливі там люди
І їх сторона,

Благословить Господь,
Кождий їх успіх,
Кождого їх члена
І всю землю їх.

Родичі

Не той батько, що дитина
Батьком називає,
Але той, що дитину
Розуму навчає.

Не та мати, що дитину,
До життя породить,
Але та, що для дитини
Усьо щиро робить:
На дитину уважає,
Чистенько її тримає
І дитині щастя, долі,
У Бога благає.

Дійсні родичі лиш ті,
Що всю працю вкладають
У діти свої.

Пісня посмертна

Кохав я дружину, мов тую пташину,
Та смерть її взяла собі,
Коли її брала, мене не питала
Ох! Як рветься серце мені.

Ой промов дружино, ой промов пташино,
Чому я тобі чужий став?
Я так тебе любив, до серця голубив,
Тепер тільки спомин остав.

Руки моя мила, вже навхрест зложила,
Скаменіли її груди!
І замкнула очи, учера від ночи,
І стиснула свої губи.

Там під дубиною, із голубиною,
Сивий голубчик кокоче,
Лиш я без дружини, мов птах без пташини,
Плаче моє серце і очи.

Голоснії дзвони, грали сумні тони,
Дружину ховали в землі,
Я стояв при гробі, і так думав собі,
Більше не побачу її.

IV

ПОЕЗІЇ ШКІЛЬНОГО ЗМІСТУ

Вогненне Слово

Колиб я мав вогненне слово,
Я би всім правду голосив,
Я би тьму, незгоду і злочин
У цілім світі побідив.

Нема в мене такого слова,
Сили побідної нема,
Тож кличу всіх, хто любить правду,
Учіть братів, хай гине тьма!

Та сійте лиш зерно просвіти
Згоди, братерства і любви,
З темнотою на кождім кроці.
Ставайте мужно до борби.

Тоді люди мудрійші стануть,
Кукілю не вродить земля,
Щезнуть злочини і незгода,
Запанує любов свята.

А ми тоді на крилах вітру,
Вище хмарів підем в гору
І скажемо Богови в небі,
Ми сіяли правду святу.

Рідна Школа

Ой учіться в Рідній Школі
Українські діти!
Ходіть пильно так до неі,
Як пчоли на цвіти.

Бо хто свою Рідну Школу
Не любить, минає,
Того люди обдурюють,
Він себе незнає.

Українська Рідна Школа
Найважнійша справа!
Дух народа в ній міститься
І воля і слава.

Ой тому ж-то, милі діти
Любіть Рідну Школу!
Рідну пісню і молитву,
Рідну нашу мову.

А як сонце зійде рано,
Беріть книжку в руки!
І читайте, вимовляйте
Українські звуки.

Буде нарід наш богатий,
Буде сильний всюди,
Коли у нас Рідна Школа
Процвитати буде.

Рідна Мова

(Присвячую Українцям в чужих землях).

Брати рідні, брати любі
У чужому краю,
Не кидайте свої мови
Прошу вас, благаю.

Бо як мову покинете,
Станете чужими,
Не будете вже синами
Рідної вітчини;

Не будете ви синами,
Ані ваші діти,
Забудете все, що наше
У чужому світі.

Наша мова, брати рідні
Для нас скарби, муза,
Вона наше забороло
Спасителька дужа.

Рідну мову, брати рідні
Треба шанувати,
В чужім краю між собою
Нею розмовляти.

Рідна мова, промінь ясний
У нашій родині,
Як ми її покинемо
Згинемо в чужині.

Брати рідні, брати любі
У чужому краю,
Некидайте свої мови,
Прошу вас, благаю.

Письменникам

Ми, що можемо людям писати,
Гріхом є пером не працювати:
Маєм сіяти розумне слово!
Тоді не буде у нас убого.
Наш нарід буде гарнійше жити,
Народня нива щедро родити.

Мусимо меньших братів учити,
Як їм орати, як волочити,
І як повинні всі поступати,
Щоби природне право діпняти.
Зубожів край наш, немає долі,
А крім і того ще й у неволі.

Мусимо вперед себе пізнати,
Щоби нам в одну мету стріляти:
Коли инакше, даремні труди
І далі будем невільні люде,
І далі буде пусто в стодолі,
Невідограєм жадної ролі.

Бо один хоче соціялізму,
А другий хоче аж комунізму,

А третий лише всім потурає,
Иншиїй про цілість братів недбає.
А такий хаос незгоду сіє,
Розбитий нарід нічо невдіє.

Історія нас буде судити,
Що ми невміли пером робити,
Що ми невміли мудро писати,
Один напрямок Вкраїнцям дати.
А час, як море йде бурунами,
А великих діл нема за нами.

До Школи!

Гей же діти уставайте,
Дзвінок дзвонить вже давно,
Підкотилось в гору сонце,
Заглядає у вікно.

Робін уже під віконцем,
Своим співом будить вас,
Він вам хоче росказати,
Що до школи іти час.

Не дармуйте ні години,
Кожда хвиля дорога,
Шкільна книжка мов керниця,
Що в ній є вода свята.

А ту воду треба пити,
Поливати розум свій,
Скарби знання добувати,
Допинати своїх мрій.

Бо нещасні ті народи,
Нещасливий і той край,
Де учитися нехочуть,
Науки їм недавай.

Лиш той нарід у переді,
Що науку, знає світ,
Він у руках право має,
Знає свою заповідь.

Тому в школу поспішайте,
Вчіться пильно, вчіться, вчіть,
Кожде слово памятайте
І науку полюбіть.

Заповідь для Дітей

Сонечко піднялось, ви діти до школи
Спішіть, мов ті пчоли летячи по цвіт,
Щоб працею, трудом в літах молоденьких
Собі на будуче здобути обід.

Ой учіться діти, раненько вставайте,
По науці дома, даром не сидіть,
Бо без знання діти, в світі тяжко жити,
У темноті марно пропаде ваш вік.

Хочби в ваших кістках яка була сила,
Легко без науки її заберуть
Нещирі люде. Звичайно лукаві
І вашим дорібком кормитись будуть.

Хто знання не має, той не має сили,
Такого усюди від себе женуть,
Він невміє взяти свого права в руки,
Невчені усюди в неволі жиють.

Бо цей світ не батько, а судьба не ненька,
Невидержить бурі билина тонка,
Невченому, діти, в світі тяжко жити,
Невченому, діти, у білий день тьма.

Хто має науку, має кращу долю,
До того будучність всегда ся сміє,
Такому у вічі поступ заглядає
І віра правдива у серці ся бє.

А як виростете, докупи згорніться,
Проти тьми, незгоди ставайте в ряди!
Лиш тільки наука скине з вас окови,
Лиш вона єдина вирве вас з біди.

Перший Учитель

Перший учитель, то рідна ненька
Що дітей научає,
Яка вона є, такий і нарід
І такий край буває.

Вона вчить перша, рідної мови,
І молитви святої,
Вона їм каже, як що робити,
Щоб дійти до мети свої.

Колиж не сповнить задачі свої,
То гірко усім буде!
Бо тоді нарід нічого свого
Ніколи нездобуде.

Нарід упаде, Бога забуде,
Свою мову знехтують.
Будуть лиш трупи, безідейники,
Що совісти нечують.

Животам своїм служити будуть
Та подостатком спати,
Порядно їсти, випити чарку,
Других критикувати.

Бідна та ненька, що дітей не вчить
Про Бога й свої мови,
Вона готує діточок своїх.
Буди чужим погноєм.

До науки

Старий світ валиться,
Новий наступає,
До науки й праці
Усіх закликає.

Тож разом працюймо,
Руки собі даймо,
Будьмо собі щирі
І світ здобуваймо.

Бо разом у праці
Будем мати силу,
Визволим з неволі
Україну милу.

Бо що нам із того,
Що край наш розлогий,
Коли Український
Наш нарід убогий?

На рідному полі
На чужинців робить,
А самий голодний
У лахміттю ходить.

І що нам з могилів,
Що по Україні,
Волі нездобуто
У вбогій хатині.

Плачуть наші люде,
Бо немають долі,
Та питають Бога
Чому ми в неволі?

А Бог відозвався,
Шелестом діброви,
"Бо ви Украінці
Ще не є готови.

Собою рядити.
Треба більше знати,
Як хочете своїм
Краєм кермувати.

Мусите учитись
Себе шанувати,
Всі разом до купи
Один фронт тримати.

Розумний Школярик

Школо Рідна; школо люба,
До тебе вчащаю,
Бо ти мені немов ненька,
Я се добре знаю.

І все буду учащати,
Буду ся учити,
І читати і писати
І Бога хвалити.

Що учитель мені скаже,
Я про те подбаю,
А що мені заперечить
Я те занехаю.

Гейже діти українські,
Всі школу пильнуйте,
Як лиш дзвінок рано дзвонить,
Ви його почуйте.

І всі разом з книжочками
Йдіть до школи діти,
Бо гріхом є, щоби дома
Даремно сидіти.

Цікавий Школярик

Дзвінок дзвонить, дзвінок кличе,
Вчитель школу отворає,
Малий Івась Козакевич,
Рано в школу поспішає.

В нього книжок повна торба,
Два олівці і чорнило,
Старших людей він стрічає
І поздоровляє мило.

Його батько раз спитався,
"На що вчишся мій Івасю?
"На що вчуся? На панотця,
Щоб сповнити волю вашу.

"Хиба то лиш я так хочу,
А ти охоти немаєш,
Щоби бути при престолі
Коли таке вповідаєш?"

"І я маю й буду мати,
Я із вами йду на згоду,
Бо священик має змогу,
Працювати для народу."

Пильний Школярик

Я маленький хлопчина,
Як лиш настане днина,
Книжочки уже беру
І до школи швидко йду.

В школі вчуся пильненько,
Хоч я еще маленький,
Мене люблять за те всі
І великі і малі.

Дома послушний я все,
Мене люблять і за се,
Тата й маму шаную
Все, що скажуть пильную.

Тата нікому недам
Там, де мама і я там,
Кажуть мені за що гріх
А я люблю людей всіх.

Чи ви діти всі такі,
Як я, до всього пильні,
Коли ні, — то біда втім,
Я для приміру вам всім.

Надійний Школярик

Хотяй в зимі заверюха,
Літом непогода,
То я ходжу все до школи,
Час марнити шкода.

Добре у плащ одінуся,
Книжка під пахою
Йду до школи по болоті
Скорою ходою.

Я школярик, вчуся пильно,
Будуть з мене люде,
Таке мені каже вчитель
І я кажу всюди.

Я ті слова повторяю,
Товаришам кажу,
Доки лекції не зроблю
То спати не ляжу.

Гей же хлопці і дівчата,
Раненько вставайте,
Любіть нашу Рідну Школу
До неї вчащайте.

Як будемо йти до школи,
Будем много знати,
Тоді зможем за наш нарід
Всі разом стояти.

Наші люде піднесуться,
Вийде біда з хати,
Як ми разом обнімемось
Пізнаєм брат, брата.

Тоді гаразд завитає,
Лучше всім нам буде,
"Спасибі" нам скажуть щиро
Українські люде.

Мала Школярка

Я маленька школярка,
Олівець вже маю,
Що напишу недобре,
То зараз стираю.

Букви пишу як небудь,
Бо ліпше незнаю,
Нераз я свій олівець
Зубами кусаю.

Таблички уже нема,
Зошит все пімятий,
Все ломаю олівець
Хоч гарно затятий.

Як що ґумка не зітре,
Пальцем дотираю,
А все тото через се,
Що лучше не знаю.

Десь подівся мій Буквар,
Може загубила,
Бо я бігла до школи
Тому, що спізнила.

Часом не знати чому,
Беру пальці в зуби,
Поки що хай буде так,
Колись лучше буде.

Шкільні Ферії

Будь здорова Рідна Школо,
Бо ферії кличуть нас.
Вони кажуть нам гуляти,
Бо настав вже весни час.

Птиці в гаях вже співають,
Цвитуть цвіти, Божий дар,
І сонечко пригріває,
А краєвид, то наш чар.

Побавимся, погуляєм,
Вернем до тебе знова,
Як настане уже осінь,
Як приближиться зима.

Нуже діти, тепер воля,
Книжки наші киньмо в кут,
Нехай собі там полежуть,
Нехай собі відпічнуть.

Нуже діти у лісочок,
Там, де потічок журчить,
Заспіваєм, погуляєм,
Нехай пісня гомонить.

Нехай знає гай зелений,
Що ми чемні школярі,
Що ми діти українські
До науки все пильні.

Тепер літо, щоб гуляти,
Набирати сили в грудь,
Будь здорова Рідна Школо
А нас чемних незабудь.

Ми Українці

Я Вкраїнець, — і мій тато,
Українська мати!
Ой хочу вам про Вкраїну
Де що росказати:

Україна край великий,
Виразно вам кажу,
Розложилась від Карпатів
Аж до гір Кавказу.

А з півночі від Припети,
До Чорного Моря,
Там кувалась, розвивалась
Українська доля.

Вороги нас нападали,
З Батием татари,
Також Ляхи і Москвини
І Турки Осьмани.

Козаки їх воювали
І славні гетьмани,
Шаблі з боку в них блестіли,
Убрані в жупани.

А поля там мов килими,
Збіжами филюють.
Всюда чути рідну мову,
Вкраїнці існують.

І будуть там існувати,
Свій стяг підносити,
Хоч вороги натискають
Вони будуть жити.

Там сади немов віночки,
Соловій, зазулі,
Нема кращої країни,
На всій земській кулі.

А звідки я теє знаю?
В школі мене вчили,
Дай же Боже, щоби наші
Люде в щастю жили.

Щоби край наш, Україна
Уже волю мала,
І кождий день висше, висше
До сонця злітала.

Деревце

Свище люта завєруха,
Сліди замітає,
Наш Ісусик в Рідній Школі
Деревце вбирає.

Повязав на нім цукорки,
Яблока, оріхи,
Щоби малі школярики
Мали много втіхи.

А ми діти українські
Деревце любімо,
Кругом нього мов жовніри
Всі бадьоро стіймо.

Та подбаймо всі ходити
До Рідної Школи,
Письма нашого учитись
І рідної мови.

Горять свічки на Деревці,
Полумінь палає.
З неба місяць білолиций
В вікно заглядає.

Він хотівби також бути,
Де вкраїнські діти,
Щоби з нами у купочці
Деревце глядіти.

Колядуймо "Бог Предвічний",
Хай Ісусик чує,
Що то школа українська
Рождество святкує.

Ростять лози над рікою,
У городі квіти,
Ісусика люблять щиро
Українські діти.

Бо Ісусик наш Приятель
Гостить в нашій школі
І провадить школяриків
До кращої долі.

Деревце

(Деклямує маленька дівчинка).

Я мала школярка,
Люблю Деревце,

Хочу вам сказати
Хоч одно слівце:
Я Деревце люблю
І буду любити,
До школи ходити
І в школі ся вчити.

Ісусик маленький
Деревце придбав,
Яблока й цукорки
На нім повязав,
Нам малим дівчаткам
У дарунку дав,
За те будемо співати
Імя Його величати
На віки.

Санта Клавс

(Декламує малий Івась).

Санта Клавс, то наш приятель,
Добре дітей знає,
І богато подарунків
В мішках для нас має.

Миколі дав десять яблок,
Петрови оріхи,
Один мішок уже роздав,
Ще має два міхи.

В нього кафтан весь червоний,
Білий доокола,
Кажуть на нього Анґлійці,
Він святий Микола.

А борода в нього довга,
Мовляв патріярша,
Вуса білі. Вся одежа
Не така, як наша.

Таких людей в нас немає,
Він з чужого краю
Там, де вічний мороз, сніги,
Він там свій дім має.

До нас саньми він приїхав,
Через яри й гори,
І заїхав з дарунками,
До нашої школи.

Його коні притягнули
Такі, що з рогами,
Бігли сто миль на годину
Глубими снігами.

Санта Клавс до нас приходить
У Різдвянні свята,
Коли Христос народився
І весела хата.

Книжка (*)

Добра книжка мов шпихлір
Всякого богацтва,
А зла книжка, — пустий дім,
Що повний нехарства.

Нерозумно робить той,
Що цього не знає,
Бере книжку яку будь
І її читає.

Тому треба кождий раз
На се памятати,
Яку книжку в книгарні
Можна купувати.

Як в аптиці неберещ
Самий медицину,
Так питайся розумних
Що читати сину.

(*) Присвята Гітлерови, що спалив 20,000 злих книжок в Берліні 1934 року.

Тримаймося Враз

Тримаймося враз,
У ряді однім,
За Україну
Всі до бою йдім.

Тримаймося враз,
Гаразд буде всім,
До гори чола
Свої піднесім.

А тоді пірвем
Чужі кайдани,
І проженем геть,
Люті тирани.

Ми рідні брати,
Мова в нас одна,
Ой мусить бути
Вкраїна вільна.

V

ПОЕЗІЇ РІЖНОГО ЗМІСТУ

Життя

I

Тайна життя так глибока,
Як глибокий океан,
Коли глянеш кругом себе,
То здається, що ти пан.

Але далі сам не знаєш
Ані серце, ні душа,
Життя тобі світ широкий
І найтіснійша тюрма.

Снується світ кругом тебе,
Мчиться вперед, десь біжить,
Хоч всі воленьку голосять
А на тобі всьо тяжить.

Ніби тяжкий камінь тисне
Ти невинен нич усім,
Кругом люди такі добрі,
Бють тебе неначе грім.

Серед злиднів нарікаєш,
Сам не знаєш в чім вина,
Так хочеться в світі жити
Та не можеш, бо тюрма.

То податок затрівоже,
Недостатки, то зима,
Кричиш до всіх поратунку
А його таки нема.

Всі хваляться, що їм добре
Уникають всі біди,
Вічно долю направляють
Та незміняють судьби.

Всі працюють як машина
І ти з ними працював,
Подивишся кругом себе
А ти мало що зділав.

А тим часом сивий волос
Тобі голову покрив,
Спина уже похилилась,
Світ неначе ти лиш снив.

І сусіди ся змінили,
Похилилися доми,
Люди жали і косили
І позїдали сами.

Скільки книг ненаписали
І набудували шкіл,
Проте війни провадили,
Та жорстокий вели спір.

Подавали собі руки,
Та пізнавали себе,
Щастя нікому не дали,
Щастя за гробом буде.

II

Не жаль квіток тих пахучих,
Що скорше відцвили,
Але жаль нам, що у світі
Ми так мало жили.

Хотяй злидні нас тиснули,
Ми хотіли жити
І для себе і для других
Щось таки зробити.

Та спинились ми нарешті
На якійсь дорозі,
Перед нами мета стала —
Мета, — ціль у Бозі.

Десь далеко перед нами
Ще життя жевріє,
Хотя кождий постарівся,
Проте про щось мріє.

Навіть дідо наш старенький,
Що вже сто літ має,
І він стоїть при надії,
До життя змагає.

Колиб не надія вічна,
Та могутня пані,
Не вартаби родитися
Хочби в якім стані;

Колиб не надія вічна,
Бути між святими,
Земля булаби покрита
Трупами самими.

Чоловік

Вяне трава в осені
І жовтіє,
Ой ріс буйно молодець
І старіє.

Його чорні кучері
Вже сивіють,
Його плечі рівненькі
Горбатіють.

Його голос наче дзвін
Притихає,
Зору далеко він
Вже немає.

Його серце так палке
Холодніє,
Кождий у нього член
Вже старіє.

Колись була в нього міць,
Була сила,
А тепер він безсильний
Мов дитина.

Батько

За нашим селом
Долиною,
Там цвитуть цвіти
Все весною.

Там така краса,
Що аж диво,
Я туди не йду
Хоч там мило.

Моє серденько
Невеселе,
Бо кругом смуток
Коло мене.

Втратив я жінку
І дитину,
Я їх поховав
У могилу.

За селом горби
Два синіють,
А на них хрести
Наче мріють.

Один хрест стоїть
На дружині,
А другий стоїть
На дитині.

Свої рамена
В гору зносять,
Немов у небі
Бога просять.

За ті дві душі,
Що в могилі,
Що лежать мертві
В домовині.

Йду на ті горби
Вечерами,
Зливаю гроби
Сльозоньками.

Ой світе, світе,
Любий, милий,
Чому я такий
Нещасливий.

Неначе ношу
Камінь в грудях,
Мені весело
Колись буде.

Горить у мене
Ще надія,
Що ще сповниться
Моя мрія.

Я ще побачу
Серця милі,
Таки ті самі,
Що в могилі.

Буду по смерти
Разом з ними,
А тепер тужу
Я за ними.

Де Ви Літа Мої?

Літа мої молодії,
Деж ви ся поділи,
Скажіть, з ким ви, літа мої
Коло стола сіли?

Чи в богачів у палатах,
Ви запирували,
Чи в чужий край, за морями
За щастям пігнали?

Колиб я мав вороного,
Пігнав би за вами,
Через гори і долини,
Буйними степами.

Дігнав би вас в Буковині,
Де синий Прут грає,
Де соловій у садочку
Пісоньку співає;

Поверніться літа мої,
Де мене в гостину,
Будем разом пирувати
Як було в давнину.

Будем разом пирувати,
Будем розмовляти
І молодість буйну мою
Цвітами вбирати.

Неповернемо до тебе,
Літа відказали,
Бистрим летом із вірлами
Дальше гнали, гнали.

Ми любимо пирувати
Тілько з молодими,
Старим лише пригадати,
Що ми були з ними.

Мамине Серце
(Присвячую "Дню Матері")

Ой люлі, люлі,
Люба дитинко,
В день і в ночі,
Тебе колишу,
Тобі співаю
Ти спи собі.

Недісплю нічки,
Сама не доїм,
Все тобі дам. —
Не дам на тебе
Ані подути
Буйним вітрам.

В хаті нагрію,
Тебе накрию,
Мені рости,
Поцілунками
Тебе обложу,
Солодко спи.

Байочку скажу,
Пестити буду,
Дитинко спи,
Ой бо ти мені
Дороге, любе,
Над всі скарби.

Рости на втіху
Мені дитинко,
Зоре моя,
Цього бажає
З щирого серця
Ненька твоя.

Ненька
(Присвячую "Дню Матері")

Ненько моя, ненько,
Люба моя мати,
Я про тебе, ненько,
Буду щиро дбати.

Тебе не покину,
Ніколи, ніколи,
Я тобі поможу
І дома і в поле.

Всьо за тебе зроблю,
Все послушна буду,
У найтяжшім горю,
Тебе не забуду.

Ой не вій вітроньку,
На нашу хатоньку,
Бо я перу неньці,
Чистенько суконку.

Хочу її вбрати
І розвеселити,
І серце матусі
Собі прихилити.

Хочу своїй неньці
Усім помагати,
І нічим ніколи
Її недігнати.

І ви малі діти,
Неньці помагайте,
Всі її розкази,
Точно виповняйте.

Як один Бог в небі,
Так в нас одна ненька,
Її помагаймо,
Вона нам рідненька.

Над Колискою

Спи, Івасю мій прекрасний,
Середенько моє,
Світить місяць блідо-ясний
У личко твоє.
Бо колиска під віконцем,
Ти в ній собі спи
І солодкі сни діточі
Івасику сни.
Як виростеш, підеш у світ,
Мене не забудь,
Бо ти мій синочок рідний
Ти ссав мою грудь.
Тебе будуть намовляти
На нечесну путь,
Ти не слухай злої ради
Цього не забудь.

Спи, Івасю мій прекрасний
Золото моє,
Я за твоє щастя, долю
Дам життя своє.
Дам за тебе весь маєток,
Весь свій добробут,
Над колискою всю нічку
Перестою тут.
Тобі-б небо прихилила,
Коли-б я могла,
"Люлі, люлі" Івасику,
Дитино моя.

Спи, Івасю мій прекрасний
Цього незабудь,
Що твій батько був удатний
І ти таким будь.
Він так любив наш край рідний,
Що всьо йому дав,
Навіть життя. Як наш нарід ,
До волі змагав.
Десь там в полі є могила,
Що в ній він лежить
І про долю України
Солодкі сни снить.
Більше тобі я не кажу,
Бо ти всьо піймеш,
Як і що тобі робити
Коли підростеш.

Спи, Івасю мій прекрасний,
Скарбе дорогий
А я Богу помолюся,
Щоб ангел святий
Стеріг тебе у колисці,
Все твоє життя,
Спи, соколе мій прекрасний
Солодке дитя.
Яку радість посідаю,
Що ти в мене є,
Коли гляну я на тебе
Серце в грудях бє;
Із любови я до тебе
Сильнійша стаю
І рукою тебе в ліжку
Я благословлю.

Листопадові Події

Ой був у нас час,
Великий для нас,
Великих надій і зриву!
Гомонів ввесь Львів
Від лютих боїв,
Ішла борня за Україну.

Ми волі хотіли,
Шаблі блестіли,
Лилася червона рікою,
Ішли міщани,
Також селяни
За Україну до бою.

Тріскіт ґранатів
І гук граматів,
Нікого з нас не злякали,
Але противно
І дуже сильно
Усіх до бою поривали.

Сонце сходило,
Туманом вкрило
Всі боєві ряди стрілецькі,
На устах усміх,
Що у нас успіх,
Веселі лиця молодецькі.

Дмитро Вітовський,
Командант львівський,
Загони словом загріває,
Дає охоти
Всім до роботи,
Кровавий танок підкріпляє.

В нас була сила,
Ляшня труслива
Бачила, що нас не зломає,
Щоби Львів мати
І край наш взяти —
Французів на поміч благає.

І взяли край наш,
Дорогий для нас

Із ласки французьких народів,
Могили в полі
Кличуть до волі
Нас, до жовто-синіх прапорів.

Задзвонять дзвони,
Нові загони
Ще стануть під наші прапори!
Здобути волю,
Станем до бою,
Задрожать долини і гори.

Нам Бог поможе,
Ми переможем,
Зітхне вільно кожда родина,
Зайди пропадуть,
Їх сили впадуть,
Ще встане вільна Україна!

Тарас Шевченко

Шевченко півець небувалий!
Він співав пісню богині,
В ярмо закутій Україні.

***

З пороху й руїн, він здвигнув її,
Для неї вівтар збудував словом,
Збудив Україну піснею мов громом.

***

Шевченка у великій селії,
Рідним словом поглянем,
Миж брати, себе обнімім
І невільничі кайдани рвім.

***

Хай Україна стане вільною
І непереможна убою.

Осінь

(Присвячую проф. І. Боберському в
його 60 річницю).

Вже настала осінь,
Птахи відлетіли,
Ліс остав без лисття
Поля посумніли;
Мов в морю втонула,
Природи краса,
Не літає пчілка,
Не бренить оса.

Хмари небо вкрили,
Сніжок натерхає,
А вітер притихне
То знов повіває.
Минуло літо,
Минула весна,
Мов в мору втонули,
Уже їх нема.

Все скоро минає,
Минають літа,
День і ніч сонечко
Йде кругом світа.
Так молодість його
Перейшла, нема,
Лиш спомин по собі
Лишила вона.

Спомин вельми любий,
Праця многих літ,
Він все орав ниву,
Знає про те світ.
Та кидав на ріллю
Врочисті зерна,
Щоб була Вкраїна
Свобідна, сильна.

Осінь

Давно вже відлетіли
В теплий край журавлі,
Затихла пісень в дубровах
Аж сумно на землі.

Клени вже пожовтіли,
Зів'ялий лист паде,
А з півночі в гостину
Зима до нас іде.

На небі білі хмари,
На полудне пливуть,
А з ними буйнисенькі
До нас в гості ідуть.

Та рвуть по тих дубровах
Пожковклий лист собі,
На ігришку просторам,
Встелюють по землі.

Так хочеться спитати,
Де ділася весна,
Чому так заумерла
Природа чарівна?

Чи не лучше би було
Завше бути весні,
І слухати в дубровах
Любимої пісні?

Через зиму, що іде,
Фармер сіна скосив,
І в стоги коло стайні
Рядочком положив.

Хоче собі покпити
Із лютої зими,
Покине віз на зиму,
І їхати саньми.

Нераз думка приходить,
Завести такий лад,
Щоби не було зими,
Літом не падав град.

Та Господь Бог каже:
"Грицю, спини воли,
Бо дуже розбрикались,
Зроблють шкоду вони."

Зима

Вже минуло літо,
З рожі цвіт обпав,
Було гарно, тепло,
Та мороз настав.
Краєвид сумує,
Сумує майдан.
Обрій, що леліяв,
Тепер мов туман.

Де ділися гарні,
То ті літні дни,
Де пісні пташини,
Чом вмовкли вони?
Світ неначе в гробі,
Вкрився туманом,
Ліси почорніли,
Вснули твердим сном.

Куди лише гляну,
Бачу, що зима,
Сіножати білі,
Замерзла земля.
Краса промайнула,
Що літом була.
Наче в вир втонули,
Пропала, нема.

Мене огорнули
Старі літа, дни,
На лиці у мене
Уже морщини.
І руки і ноги
Не служать мені.
Чи молодість верне?
Ой неверне, ні.

Зима

Вже минула осінь,
Настала зима,
Північний повіяв,
Скрізь біла земля.

Хмари небо вкрили,
Чорніють луги
І завдають серцю,
Смутку і туги.

Ой не тужи серце,
Літо ще буде,
Хоч тепер морози,
Хоче буря гуде

Перебудем зиму,
Настане весна,
Покриється маєм
Матінка земля.

Ми тоді возьмемо
Знова в руки плуг,
Підемо орати
Під зелени луг.

Посієм пшеничку,
Знов будуть жнива,
Знов будуть родити
Всі наші нива.

Тепер мороз лютий,
Бо зимовий час,
А зима старуха
Незлякає нас.

Зима

Пастала зима,
Мороз загостив,
А пушистий сніг
Всю землю покрив.

Медвідь в берлозі
Свою лабу ссе,
А зимний вітер
Віє та гуде.

Під снігом земля,
Сон про весну снить,
Під ледом ріка,
Пісоньку журчить.

Хмари небозвід
Покрили кругом,
Сумує байрак
Над нашим селом.

Червоношийко
Пісню не співа,
Полетів від нас,
Тут його нема.

Лише воробці
Осталися тут,
І ось так як ми
В студені живуть.

Зимо не лютуй,
Буде ще весна,
Надії наші.
Обновить вона.

Май

Шумить бір, шумить гай,
Журчить бистрий ручай,
Сонце сніги зїло,
Життя закипіло.

Місяць май, увесь край,
Оживив кождий гай,
Птиці вже співають
Мов орґани грають.

Попід ліс, попід луг,
Оре поле там плуг,
Рільник кладе скиби,
Рівненько без хиби.

Коні "вйо," воли "гей,"
Чуєш так цілий день,
Рільники при плузі
Працювиті, дужі.

Уже діл і гора
Пестріє довкола,
Сонце пригріває,
Трави викликає.

На полі і в селі,
Робота при ріллі.
Ґазди зерно сіють
І жнив ся надіють.

Зломана Цвітка

Цвітка до сонця сказала:
"Сама я росту
Огрій, огрій тепле сонце
Головку мою.

Виросну собі подібну,
І буде нас дві,
Вже небуде мені скучно
У степу самі."

Вітер підслухав розмову,
Що в степу гуляв,
І цвітку самітню в полі
В мить ока зломав.

Заплакала цвітка гірко
Цілу нічку ту,
Ой так і недоля ломить
Кожду людину.

Дуби й Осики

Шумить ліс зпровола,
Гне вітер верхи,
Гиля вигинає
На усі боки.

Дуби стоять рівно,
Не гнуться долів,
Осики від вітру,
Гнуться до землі.

Проминула зима,
Сильні морози,
Дуби не померзли,
Осики посхли.

Вже нерозвивались
Осики в маю,
Дуби зеленіли,
Витали весну.

Так і слабосильних
Злидні життя гнуть,
А сильних ніколи,
Бо ся недадють.

Де Ти Доле Моя?

Доле моя, доле,
Деж ти ся поділа,
Скажи мені доле
Де ти полетіла?

Чи за сине море
Ти пішла гуляти,
Скажи мені доле
Я це хочу знати.

Може ти у горах
Собі гніздо звила,
Може тебе буря
У морю втопила?

Я без тебе доле,
Дорібку немаю.
Я тебе, що днини
Щиро виглядаю.

То зза тої гори,
Що лісом покрита,
То з тої доріжки,
Що камінням вбита.

Повернися доле
До мене з вітрами,
Обізвися навіть
Хоч ти за морями.

Перепливу море,
Перейду і гори,
Лише, щоби бути
Із тобою доле.

Лірник

Несе лірник через плечі
Ліру і торбину,
А смерть його запитала,
Куда ідеш сину?

Куда ідеш, старий півче,
Рада би я знати,
Кидай ліру і торбину
Пора спочивати.

Зайшло сонце в сиву хмару,
Поле тінню вкрите,
Півець-лірник під фіґуру
Сів, щоби спочити.

Положив він коло себе
Ліру і торбину,
Спімнув свого батька, неньку,
Жінку і дитину.

Як колись він господарив,
Майно в нього було,
Прийшла війна, всьо спалила,
Попели роздуло.

Зітхнув тяжко, потер очи,
Став Бога просити....
Узяв ангел його душу,
Дід перестав жити.

Вітер грав на струні ліри,
Ліра голосила
І гіркими сльозоньками
Приявних просила.

Щоби півця поховали,
Вкрили гріб вінками,
Бо він для них пісні співав
Цілими літами.

Послухали добрі люде
Півця в гріб зложили,
А на верха на могилі
Ліру положили.

І тепер на тій могилі,
Ліра пісні грає.
Подорожним про лірника
Все припоминає.

Жнива в Рідні́м Краю.

Сонце пригріває,
Збіжжа нагинає.
На полі усюди
Коса уганяє.

Косарики косять,
Вітрець повіває,
Коса ріже збїжжа
На покіс складає.

Рядом поза ними,
Вязальники вяжуть
Наче на команду
До снопа приляжуть.

То знов піднесуться,
Закинуть граблями,
Лежать поза ними
Скрізь снопи рядами.

Снопи пан господар
У копи складає,
То тут, то там чути
Хтось пісню співає.

Також чути дзвенкіт,
То косар клепає,
Тупу свою косу
Пяту набиває.

Бє млотком у паскіль,
Щоб коса тримала,
Щоби коса добре
На покіс складала.

Люди, як мурахи,
Працюють на силу,
Щоби мати хлібець,
Довгу, люту зиму.

Богатим і Бідним

I

Не буяйте сильні світа,
Ваша сила то обман,
Час йде скоро, всьо зміняє,
Ніхто із вас вічний пан.

Ваша доля в руці Бога,
Ви такі як бідняки,
Прийти може і вам чаша
Така, як пють мужики.

І триюмф ваш пусті звуки,
Не віруйте у скарби,
Бо можете як убогі
Також бути ще раби.

II

Хоч ви бідні, нежуріться,
Хоч ви бідні, непадіть,
А працюйте і учіться,
На всьо широко глядіть.

Не впадайте у надії
А боріться за життя,
Лиш зневірник пропадає,
Бо нездібний до буття.

Майте сильну постанову,
Вірте сильно в лучші дни,
Та некричіть на богатих
Вони не вічні пани.

Пісня на Морі

Грає море, грає,
Филі піднимає,
Ой деж-ми ся спинем,
Ніхто то незнає.

Грає море, грає.
В гору, то в долину,
Кинули край рідний,
Ідемо в чужину.

Грає море, грає,
Кораблем кидає,
У кораблі ненька
Сина присипляє.

Люлі, люлі сину,
Тут широке море,
Вже-ж ми ся не вернем
До дому ніколи.

Кіт та Миша

Кіт побачив в дірі мишу,
Став її казати,
Не утікай гарна мишко,
Нам би ся пізнати.

Натура в мене братерська,
Нам би разом жити,
Ходи до мене в гостину,
Будем їсти, пити.

Часто мишей угощаю,
Їди в мене много
І жартуєм і співаєм,
Музики до того.

Гульки в мене до несхочу,
Знають теє люди,
Ходи до моїй палати
Злого нич не буде.

Повірила дурна миша,
Кіт заки їй злапав,
Наперед уже скоренько
Діру їй задрапав.

Миш зраду пізнала скоро
Та було запізно,
Моркотун до неї скочив
І заворчав грізно.

Лабаками її поторгав,
Потім знею грався,
А нарешті ізїв мишу
Смачно облизався.

І з народом така зрада
Нераз теж буває,
Що сильнійший слабший нарід
За любки вбиває.

Господар і Бики

(Присвячую політичним бунтівникам на всій землі сущим).

Ґазда впрягав бики свої
До плуга й до рала,
Та раз бики збунтувались
Проти ґазди, пана.

По що будем, говорили
Ґазді ся корити,
За той клапоть сіна й воду
Що дає нам пити?

Досить уже тої ласки, —
Плян собі, вложили
І за селом, як орали
Ґазду свого вбили.

Пішли тоді скрізь степами,
Було де ходити,
Пасли траву, довго спали
Йшли до ріки пити.

Та недовго так їм було,
Бо зима настала,
Прийшов мороз, трава висхла
І снігом припала.

Ще до того буревії
І вітри з півночі
Будували заметелі
І предовгі ночі.

І немали бики наші,
Всюда сніг, завали,
Ані стайні, ні притулку
Бики поздихали.

Здихав перший, — то ще сказав:
От ми зле зробили!
Бо по що ми свого ґазду
Задармо забили?

Другий сказав: Вже запізно,
Було скорше знати,
Тепер серед буревіїв
Мусимо здихати.

***

Нераз таке з бунтівником
У життю буває,
Знищить владу і в хаосі
Самий загибає.

Страйк

(Присвячую непрактичним критикам)

Раз члени пішли на страйк,
Почали казати,
Ми не мусим наш живіт
Даром годувати.

Як що лише ми коли
Працею придбаєм,
То всьо тото він ізїсть,
Ми нічо не маєм.

Перше язик видав бунт,
Почав страйкувати,
Він не хотів поживи
В живіт посилати.

Потім руки обидві
Стали говорити,
Ми не мусим на живіт
Задармо робити.

Ноги сказали також,
Що ми з того маєм,
Що ми всегда наш живіт
Задармо двигаєм.

Та минуло кілько днів
Ослабло все тіло,
Тоді язик до рук—ніг
Заговорив сміло:

Біда браття! Мусим знов
Наш живіт кормити,
Бо инакше ми також
Не будемо жити.

***

Нераз людям деяким
Оте тілько ходить,
Що ніби їх провідня
Нічого не робить.

Горобці і Люди

(Присвячую невірним сопругам)

Ще сонечко не зійшло,
Горобчики встали,
Скакали по галузках
І "чвірінк" співали.

Будували гніздо враз,
Малих виводили,
Обоє собі разом
Завше в згоді жили.

Сварки у них небуло,
Спільно ґаздували,
Молоденьких горобят
Пильно доглядали.

Як "батько" де відлетів,
Дома була "мати,"
Щоби малих горобят
Самих не лишати.

А як "мати" де пішла
"Батько" сидів дома,
Щоби часом вороги
Не зробили влому.

***

Нераз жінка й чоловік
Так серця немають,
Що рідних своїх дітей
На віки кидають.

Розводяться у суді,
Нищать гніздо своє
Хоч у церкві брали шлюб,
Щоб жили обоє.

Безсмертним Стрільцям
і Всім Людям Доброї Волі.

I

Похилились, повалились
Українські хати,
Від Кавказу до Карпатів
І ріки Препети.
Подоптані копитами
Стали наші ниви,
В Галичині, Буковині
І всій Україні.
Могилами поле вкрите,
Цвинтарі з хрестами,
Стоять вони сумуючи
Розмовляють з нами.

Питаються, чом в неволі?
Кличуть нас до зброї
"По що жити в Україні
Коли нема волі?!"

II

Ожидана хвиля уже ся сповнила,
Звільнилися сини з кайданів,
Звільнилися з кігтів чужого народа,
Здобули волю для всіх станів.
Ціла Україна свобідно зітхає.
Бо прийшов для неі бажаний час
Довго у неволі терпіла знущання,
Та дух на свободу не гас!
А свідками волі', могили у полі,
Хрести їх вершини вінчають.
Чорний ворон на них сяде та закраче,
Та буйні із ними розмовляють.
У битві зложили ви кістки в могили,
Слава про ваш подвиг гомонить,
Споминають діти, споминають внуки,
Кождого, що в могилі лежить.
Подорожний мимо не мине могили,
Напроти неї себе хрестить,
А господар плуга закине чепиги
І молитву за вас говорить.
Громада що року вийде із хрестами,
До вашого гробу, вклонитися вам,
"Со святими спокій," понесеться пісня,
Всі заспівають, не парох сам.

Святою водою покропить могилу,
Тут лежить не один наш брат,
"Вічная їм память." Амінь, хай так буде,
Умерлі живих геройства вчать.

III

Спочивайте у могилі
Брати наші рідні,
Бо ви волю нам здобули,
Ми стали свобідні.
За свободу України
Ви уже не знами,
Лиш могили стоять ваші
Буйними степами.
Зеленіє на них зілля,
Рута і барвінки,
А дівчата їх зривають
Плетуть із них вінки.
Квітчаються молодята,
Тепер ся квітчати,
Бо ті, що в могилах вміли
Кайдани пірвати.
Квітчайтеся, веселіться,
Ви уже на волі,
А ті, що лягли в могили
Невстануть ніколи.

Прикладайте Українці
Руки до роботи,
Робіть щиро, завдавайте
Всім братам охоти.

Хай не стоять перелоги,
Не орані ниви,
Робіть щиро, недармуйте,
Досить у нас сили.
Хай не сидять наші люде,
В голоді з сльозами,
Хай не ростять дикі трави
Нашими ланами.
Любіть рідну Україну
Чистою душею,
І за її щастя, долю,
Стійте в лютім бою.
Бо на світі ті сильнійші,
Що працюють люде,
Їм цілий світ кланяється,
Їх шанують всюди.
Вмійте волю шанувати,
Себе поважати,
За свій нарід перед всіми
Відважно стояти.

IV

Бушують у нас усобиці,
А за це винен нарід самий!
В борні стіймо всі без ріжниці
Не ждім помочі зі столиці,
Борня не йде за одиниці.
Власть тоді сильна для народа,
Як в народі панує згода,
Всі враз борімось за свободу,
Як хочемо зломати біду

Та поліпшити свою судьбу.
Зложивши руки і чекати,
На кого надіятися нам?
Себе все треба поважати,
Не поможе, як нарікати
І над неволею зітхати.

У борні кождий член народа,
Хай несе жовто-синий в гору!
І шанує престіж народа,
Хай робить так, щоб була згода,
А тоді буде в нас свобода.
За нарід праця осолода,
Всі ми незабуваймо цього!
Лиш ті сильні, у кого згода,
Високий тоді стан народа
Як кождий краю обгорода.
Лягаймо в гріб за рідну справу,
В сей ідеал серце нехай бє!
Хоч життя наше буде страта,
То небо буде нам заплата,
Як вмремо за меньшого брата.

ЗНАЧІННЯ КОНЦЕРТІВ

Не треба богато пояснювати, що концерти для нас Українців мають велике культурне значіння, особливо на еміґрації, де чужа культура, мова і звичаї валяться на нас мов великий корабель на мале судно. Сходяться Українці, слухають своїх пісень і деклямацій, пізнають себе, вдумуються в свою пісню і тим шляхом відсвіжують память про Рідний Край, виробляючи любов до всього, що наше рідне.

Коли високо культурні народи Німці, Англійці, Французи й инші розвинули в себе широко концертові дружини, з добірними програмами, а ми, недержавний нарід, тим більше повинні плекати свою пісню і поезію, яких глибини не можна бачити в цілій величі без сцени, в формації концертів. Концерти, це немов вислід й обличе нашої душі, яка показує свою внутрішню шляхотність.

Коли улаштовувати Концерти

Концерти улаштовувати найлучше зимою, коли довгі вечері, однак треба памятати, що за часте відбування концертів, знеохочує людей, а через се концерти тратять свою високу вартість, для того радимо, що лучше виставляти менше концертів з добірною програмою чим часто з слабою програмою.

Концерти передовсім треба улаштовувати в Листопадові Свята, в честь Шевченка, Шашкевича, День Матері й инших українських діячів. Дуже непрактично влаштовувати концерти коли на другий день має бути відправа в церкві, бо люде другий день спізняються до церкви, або зовсім неприходять, а

через се, деякі люде нарікають на концерти. Найбільше з тим треба числитися на фармах і в місточках, де рідко відбувається богослуження.

Як що концерт влаштований в честь українського діяча, або Листопадового свята, то побажаним булоби, щоби на початку концерту, або в середині був виголошений відповідний відчит. В refераті треба сказати, коли і де родився ювелят, де учився, що ділав і який з того був хосен для Українців. Конечне треба сказати також про ті часи, коли жив ювелят та які були відносини уряду до нього й до нашого народу. Преліґент повинен прочитати також деякі уступи з його творів, щоби тим шляхом піднести повагу ювелята; уступи добирати будуючі, щоби з них могли користати Українці.

Коли концерт влаштований з нагоди Листопадових подій, то пісні і деклямації повинні бути такі, щоби з них віяв військовий дух. Побажаним булоби, щоби влаштувати на сцені провізоричну могилу з хрестом. Відчит мусить бути старанно оброблений і виголошений з запалом, в якім має бути сказано про геройство січових стрільців, про їх подвиги і жертви та про українське право до своєї землі. Треба сказати також про ворожі сили і пляни, як і чому поїздник забирає нам нашу землю та як і чим нас кривдить. Реферат не сміє бути плаксивий, а будуючий. Накінець треба зробити заключення такої натури, щоби орґанізація Українців була спрямована до одного провідника, якого всі мають слухати і йому коритися. Без такого заключення відчит буде без змісту, слухачі не будуть мати ясного погляду,

як і що треба робити, щоби здобути українську независимість, яка очевидно немислима з ріжними одночасно провідниками. Дотична частина відчиту найбільше хосенна, бо ніхто инший, а тільки хмара отаманів у зриві по світовій війні загприла українську независимість хоч була на відбудову української независимости небувала нагода а треба, щоби таке більше неповторялося!

З яких сил влаштовувати концерти

Влаштовувати концерти можна з дорослих людей і школярів, як рівнож з самих мущин і женщин, або з обох станів разом. Режісер добирає пісні і деклямації відповідні до змісту свята. Крім того для старших добирає деклямації і пісні поважнійшого змісту і довші, для дітей коротші; однак повинні бути будуючі, патріотичні або наукові.

Коли програма недовга, то вказаним булоби, щоби виставити на сцену відповідний живий образ або відповідну одноактівку при кінці концерту.

Впорядчики концерту повинні добирати нові пісні і деклямації, остілько се можливе, бо ті самі пісні і деклямації мучать публику. Треба числитися з психікою громади, яка все любить "щось нового." В Канадійській Музі режісер знайде богато таких поезій, які надаються для концертів, а які ще не були ніде голошені.

Щоби концерт випав майстерно залежить від приготовання. Режісер наперед роздає охочим деклямації і на пробах звертає їм увагу на рухи і на акцент, яких дуже потрібно у виступах. Там, де йде

натиск на подію, яка має звернути на себе увагу потрібний відповідний рух руки і зміни лиця. Можна поступати один крок назад, на перед або в бік, говорити не дуже голосно і не дуже потихо, не скоро і не поволи; коли за скоро, люде немають часу розуміти змісту деклямації, колиж за поволи, то найкрасша деклямація нудить людей. Особливо докінчення слів повинні бути виразні, инакше слова стають незрозумілі. Малим школярикам треба звертати увагу, щоби виразно вимовляли букву "Ч," "щ," "ц" і "з" бо під сим зглядом вони найбільше грішать.

Дуже важна частина в концерті припадає для співаків. Вона мабуть найтяжша, та за те найбільше корисна, як що спів, соля і квартети виконані гарно. Взагалі, концерти, це штука, яка потребує богато праці, енергії її старань.

Ще одна справа потребує осібної уваги, а саме та, що декуда виступають на сцену з анґлійськими і французькими (на сході Канади) деклямаціями і співами. Таке поступовання не витримує здорової критики. Нам конче треба знати чужі мови, особливо анґлійську, однак наша сцена повинна бути тілько українською!

Господар концерту

Роля господаря належить також до концерту, який з правила отворяє концерт. Його мова мусить бути коротка і ясна. Він просить гостей о спокій та пояснює з якої нагоди влаштовано концерт. Він неповинен дякувати присутним за появу, бо такі "подзіньковання" лицюють лише на хрестинах. Українців має притягати на концерт концертова штука й

громадянський обовязок. Люде не діти, щоби їх хвалити та вдоволяти ріжними подякуваннями.

Коли концерт получений з рефератом, то господарови невільно говорити про ювелята, якому присвячено концерт, для сего є призначений преліґент, инакше він забирає преліґентові матеріял і параліжує його пляни у викладі. Де часто відбуваються концерти, там мусить бути точність в отворенню і закінченню концерту. При кінці концерту господар проголошує біжучі справи, які западають в тижні товариства, як також слідуючий концерт. Потім стоячи співають всі: "Боже великий єдиний нам Україну спаси," а також анґлійський гимн: "Боже, спаси Короля."

ЗМІСТ

ПОЕЗІЇ ПАТРІОТИЧНОГО ЗМІСТУ

Сторона

ПОЕЗІЇ ПОБУТОВОГО ЗМІСТУ

ПОЕЗІЇ РЕЛІҐІЙНОГО ЗМІСТУ

ПОЕЗІЇ ШКІЛЬНОГО ЗМІСТУ

ПОЕЗІЇ РІЖНОГО ЗМІСТУ